

MŪSU PASTOGĖ

1983-ji — "AUŠROS" METAI

Australian Lithuanian Weekly
Registered by Australian Post Publication No. NBH 0698

Lietuvos nacionalinė
Mažvydo biblioteka

XXXIV-ji metai

Kaina / Price 50 c. 30.5.1983 Nr. 21 (1788)

"Penki stulpai" Sydnejuje

"PENKI STULPAI TURGAUS AIKŠTĖJE" SYDNEJAUS SCENOJE

Pabaltiečių masiniams trėmimams ir genocido aukoms paminėti N.S.W. Jungtinis Baltų Komitetas stato lietuvių rašytojo Algirdo Landsbergio trijų veiksmų tragediją "Penki Stulpai Turgaus Aikštėje" (Five Posts in a Market Place), paties autoriaus versta į anglų kalbą.

Veikalo premjera įvyks birželio 12 d., sekmadienį, 4 val. Latvių Namuose, 32 Parnell st., Strathfield, trėmimų minėjimo metu, vietoje tradicinės koncertinės minėjimo dalies.

Vaidinimas bus kartojamas birželio 13 d., pirmadienį 7 val. ir birželio 17 d., penktadienį, 7 val., taip pat Latvių Namuose.

Bilietai prie įėjimo, suaugusiems keturi doleriai (\$ 4), pensininkams ir moksleiviams trys doleriai (\$ 3), vaikai iki 15 metų amžiaus veltui. Premjerai - įėjimas be bilietų, aukomis.

Veiklas atkuria šiurpią netolimą praeitį - epizodą iš mūsų laisvės kovotojų - partizanų žūtbūtinų kovų dėl

laisvės praimaisiais pokario metais rusų okupuotoje Lietuvoje.

Pastatymą režisuoja žinoma latvių scenos veikėja ponia Anita Apelis, kuri vaidintojų branduolį sudarė iš latvių dramos teatro narių, prisidedant ir lietuvių bei estų jėgoms tiek vaidinime, tiek ir ypač komplikotame scenos įrengimo darbe.

Iš lietuvių scenoje matysime Kastytį Stašionį, scenos įrengimui vadovauja Juozas Maksvytis, o šviesų efektų įrengimui ir kontrolei vadovauja Algis Dudaitis.

Kiekvienas Sydnejaus lietuvis turėtų pamatyti šį vaidinimą, tiek dėl jo aukštos meninės vertės, tiek atsidėkojant veikalo režisorei, darbuotojams ir artistams už jų įdėtą darbą ir pasižventimą statant šį lietuvių rašytojo kūrinį, o ypač tam, kad prisiminus mūsų brolių ir sesių padėtas aukas kovoje dėl mūsų krašto laisvės.

V. Patašius
NSW Jungtinio Baltų
Komiteto vicepirmininkas
30.5.1983 Nr. 21 (1788)

B. Vilkutaitytė-Gedvilienė Medžiai (akvarelė)

Lietuviai pasaulyje

JAV LB KULTūros TARYBOS PREMIJOS UŽ 1982 METUS

Praėjus ketvirčiui metų JAV LB Kultūros Taryba paskirstė premijas darbuotojams kultūrinėse srityse, kurios buvo įteiktos premijų įteikimo šventėje gegužės 14 d. Kultūros židinyje Brooklyne. Išskyrus literatūros ir mokslo premiją, kurią teikia JAV L. B-nė ir kurią gavo australietė Dr. G.E. Kazokienė už studiją "M.K. Čiurlionis ir jo kūryba", visas kitas premijas finansavo JAV Lietuvių Fondas.

Lietuvių Fondo premijos (po 1000 dol.) paskirtos: Dailės premija dail. V. Ignui, Jaunimo dailės - dail. Sofijai Gruzdytei, muzikos - komp. Jeronimui Kačinskui, lituanistikos anglų kalba - prof. Dr. V. Vardžiui.

Į Japoniją yra išvykęs rež. Jonas Jurašas, kur pakviestas Tokyo mieste Suzuki dramos teatro surežisuoti ir pastatyti A. Čechovo dramą "Trys seserys". Premjera numatoma spalio pradžioje.

Rašytoja Nelė Mazalaitė pavedė Rašytojų Draugijai paskirti jos dvi premijas už

dailiosios literatūros kūrinius pagerbiant jos vyrą a.a. Juozą Gabę. Pirmąją premiją laimėjo poetas Bernardas Brazdžionis už poezijos rinkinį "Vaidila Valiūnas", o antroji premija padalinta pusiau: Leonardui Žikteviciui už eilių rinkinį "Aš ne lauksiu kol užaugsiu" ir Pauliui Jurkui už humoristinę poemą "Kiškis Piškis".

Skelbtame jaunųjų dirigentų konkurse Maskvoje dalyvavo 57 kandidatai. Pirmoji premija nepaskirta, bet buvo trys antrosios premijos, iš kurių vieną laimėjo Leningrado konservatorijos diplomantas Gintaras Rinkevičius.

Eugenijaus Kriaučeliūno vardo \$ 1000 premija jaunimui nebuvo paskirta už 1982 metus, nes jūry komisijos požiūriu nebuvo pristatyta premijos vertų kandidatų. Pagal senas taisykles premija bus paskirta už 1983 metų veiklą. Kandidatus siūlyti iki š.m. gruodžio 31 d.

Balandžio 26 d. Kanadoje pasimirė lietuvis tarptautinis šachmatų meisteris Povilas Vaitonis. Dar būdamas Lietuvoje jis dalyvavo tarptautiniuose turnyruose, du kartus buvo Kanados šachmatų čempionas. 1952 m. žaisdamas už Kanadą Švedijoje jis laimėjo tarp-

Lietuviai Sydnejaus Operoje

SENOVIŠKA LIETUVIŲ LIAUDIES DAINA SYDNEJAUS OPEROS RŪMUOSE

Kas metai ruošiamuose Sydnejaus Operos Rūmų Shell National Folklorikos Festivalių pasirodymuose gražiai lietuvius atstovavo tautinių šokių grupė "Gintaras" ir choras "Daina".

Šiais metais Operos Rūmuose lietuvių reprezentuos Syd. tautinių šokių vienetas "Sūkurys" kartu su liaudies dainų mėgėjų grupe "Sutartinė".

"Sūkurio" šokėjai Sydnejaus visuomenei yra jau gerai pažįstami; festivalio koncerte dalyvaus vyresnioji grupė. Norėtume skaitytųjų supažindinti su "Sutartine".

Prieš metus senovės liaudies dainų mylėtojos - moterys nedrąsiai susirinko pirmai repeticijai - taip ir gimė "Sutartinė". Galima sakyti, sutartinių giedotojos pravėrė duris į senovės dainų gaidynę. Iki šiol Sydnejuje dar niekas viešai nedainavo su-

tautinio meisterio vardą. Šalia šachmatų jis buvo aktyvus ir lietuviškoje veikloje.

Grupė Vasario 16 gimnazijos moksleivių iš Vak. Vokietijos vėl šią vasarą lankėsi Lietuvoje, iškviesti ir remiami "Tėviškės" Draugijos. Grupę sudarė 17 jaunuolių.

tartinių su dainuojančiais tarpais senoviškų liaudies dainų. Šimtmečiais susiklostęs mūsų protėvių meno pasaulis stebina savo išmintim, paprastu bet tobulai logišku mastymu. Kiekviena daina atskleidžia gyvą paveikslą, pasakoja apie kasdieninį gyvenimą, sielos jausmus, išgyventus vargus ir džiaugsmus. "Sutartinės" moterys eidamos dar neprašintu taku bando atgaivinti sutartines liaudies dainas, kurios laikomos vienos iš seniausių liaudies kūrybos pavyzdžių ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje. Dainos yra paimtos iš liaudies kūrybos seniausių laikų,

dainuojamos sutartinai, gyvai liaudiškai be akomponentų palydos, taip kaip dainavo kaimo moterys.

Antra lietuvių folklorikos gražmena tai yra tautiniai drabužiai, kuriais turime tik didžiulius. Tautiniai rūbai ir sutartinės dainos tai yra gražiausia reprezentacija mūsų liaudies meno dalis. "Sutartinės" moterys dėvėdamos tautinius kostiumus galvas dengia baltais nuometais, kas atitinkamai derinasi su atliekamų dainų laikotarpiu.

"Sūkurys" kartu su "Sutartine" išcenzavo šokių ir dainų pykę. Birželio 11 d. Operos Rūmuose parodys plačiai Sydnejaus publikai.

Kviečiame tautiečius gausiai dalyvauti šiame koncerte ir pasidžiaugti mūsų siška daina ir šokiu.

Visiems gero vėjo!

ALB IŠVYKOS KOMITETO PRANEŠIMAS

1981 m. pabaigoje ALB Krašto Valdybos sudaryto Išvykos Komiteto į II-sias Pasaulio Lietuvių Dienas Čikagoje tikslas buvo surasti pigiausią ir visiems prieinamiausią kelionės kainą į USA. Per šį laikotarpį aiškintasi su įvairiomis kelionių agentūromis. Galiausiai susitarta su "Business Holiday Travel" agentūra, kurios duota kaina Komitetui buvo palankiausia: iš Australijos į Los Angeles ir atgal per Quantas lėktuvų liniją ir 30-45 dienų nemokamas skraidymas per T.W.A. firmą po Ameriką kainuos \$ 1210 (iš Melbourne \$ 1250).

Du mėnesius prieš išvykstant keliaujantiems buvo išduoti kelionių bilietai, draudimai ir vizos.

ALB Išvykos Komiteto vardu dėkoju visiems, nuširdžiai prisidėjusiems prie šio didelio darbo. Ypatinga padėka Sydnejuje p. B. Barkui, Adelaidėje p.p. Č. Zamaiskiui, J. Jonavičiui, Canberroje J. Kovalskiui ir galiausiai "Business Holiday Travel" savininkui p. B. Stankūnavičiui.

Belieka tik palinkėti visiems vykstantiems malonios ir laimingos kelionės ir sėkmingai dalyvauti Pasaulio Lietuvių Dienose.

J. Tamošiūnas
ALB Išvykos Vadovas

Žvilgsnis į priekį

Šiandieninis mūsų rūpestis, kaip išlaisvinti Lietuvą. Politinis dangus grėsmingai niukiasi ir beveik visi įsitikinę, kad konflikto atveju, koks jis bebūtų, Sov.Sąjunga sugrius ir pavergtos tautos bus išlaisvintos. Bet kas po to?

Čia ir yra pati sunkiausia problema Lietuvai ir visai lietuvių tautai. Verta pramatyti ir pagalvoti apie galimas situacijas, kas vyks sovietų imperijai sugriuvus, jeigu dar kas nors liks iš jos griuvėsių.

Galvojame apie būsimą Lietuvą jos etnografinėse ribose. Išeivijoje leidžiami Lietuvos žemėlapiai atskleidžia kai kurių jų autorių norus priglauti visus pakraščius lietuvius po Lietuvos sparnu. Norai iš tikro yra idealūs, bet ar pavyks juos įgyvendinti? Viena yra tikra, kad griuvus Sovietinei Imperijai tikrieji Lietuvos vargai tik prasidės, nes teks tada kovoti ne tik už kiekvieną Lietuvos pakraščiuose lietuvišką kaimą, bet visų pirmausia už patį tautos egzistenciją ir jos laisvę.

Šiandie Sov. S-ga savo geležinėse replėse laiko pavergtus kraštus siekdama juos ne tiek susovietinti, kiek surusinti, bet vis tik daugiau ar mažiau pripažįsta tų kraštų teritorines ribas ir tose ribose leidžia kiek tautiniai pasireikšti. Tos tautos nors ir sunkiai spaudžiamos ir sovietinamos drauge ugdo savyje ir tautinį sąmoningumą bei atsparumą pigiai nepasiduoti. Tad šiandie nenuostabu, kad tokie gudai esamose sąlygose išsiaugino daugiau tautinio sąmoningumo, negu bet kada jo turėjo. Mes kalbame apie lietuviškas salas Gudijoje, kur neleidžiama ir prasižioti lietuviškai, bet gudų žvilgsnis nukreiptas į Vakarų toli už Vilniaus Lietuvos pusėn, ką jie laiko savomis žemėmis. Nors patys rusų prispausti jie dar skaudžiau spaudžia lietuvius esamose ribose. Ar atėjus laikui neteks susiremti su gudais ir kruvinai aiškintis, kas kam priklauso?

Dar pavojingesnė vieta yra reikalai su lenkais. Žinome lenkų ambicijas. Jie savo norą pajungti Lietuvą nėra atsisakę iki dabar. Šalia to, reikia atsiminti, kad Lenkija ir dabar pasaulyje

galioja kaip reikšmingas politinis vienetas. Be to autonomiškai tvarkydamiesi lenkai turi laisvesnes rankas stipriau susiorganizuoti, net turi savo kariuomenę, ko nėra viena iš sovietų pavergtų tautų neturi. Tokiu būdu rytų Europoje Lenkija bus pati stipriausia jėga, kuri labai lengvai galės diktuoti visiems savo kaimynams, juo labiau lietuviams, į kuriuos jie turi senų pretenzijų. Neskaitant vieno kito atskiros balso išeivijoje lenkai iki šiol niekad viešai neatsisakė Vilniaus ar kitų prieš karą turėtų teritorijų, o kai nebus rimtesnės jėgos pasipriešinti jie sieks dar toliau. Čia lietuviams pati pavojingiausia vieta, kuriai reikėtų iš anksto būti pasiruošusiems ypač diplomatinėje srityje, kas irgi nebus lengva, nes kaip minėta, lenkai ir čia turės stiprų užnugarį.

Iš vokiečių pusės būsimai Lietuvai gal bus mažiausia pavojaus. Sovietų imperijai žlugus Rytprūsiai pasidarys tuščia erdvė, į kurią pretenduos lenkai ir lietuviai, nors vargu, ar iš to bus kas Lietuvai laimėta.

Bent iš dabarties taško žiūrint Lietuvai saugiausia

bus iš Baltijos ir Latvijos pusės, bet tai nedidelė pagoda prileidžiant, koks spaudimas grės iš rytų ir pietų.

Žinoma, gal reikaltai susiklostys mums daug palankesne linkme, vis dėl to kiekvienu atveju mūsų išeivijos politikų užduotis jau būtų šiandie ruošti Lietuvos atstatymo programą pramatant visas galimybes ruošiant planus ne tik kaip ateityje tvarkytis, bet dar svarbiau, kaip sąmyšio metu išgelbėti Lietuvą. Čia tektų suvesti mūsų šviesiausias politines galvas svarstyti tokius uždavinius. Net ir sunkiausiose sąlygose okupuotoje Lietuvoje yra žmonių, kurie apie tai galvoja, kaip matosi iš Lietuvos pagrindinio spaudos. Gal net būtų prasminga Lietuvos atkūrimo klausimą iškelti ir pačiame PLB Seime. Tegu tai jame ir nieko nebūtų nutarta, bet jau pats faktas privestų būsimą PLB Valdybą patyrinėti galimybes, ką būtų ir šioje srityje padaryti. Mūsų ateities politika tai nėra vien VLIKo monopolis. Mūsų išeivijos viršūnėse varžytis dėl ambicijų ar pirmumo yra ne laikas ir ne vieta. Pats gyvenimas stato didesnius uždavinius, negu mūsų smulkūs reikalėliai. (v.k.)

rezoliucija

Adelaidės Lietuvių Sporto Klubu Vyčio metinis visuotinis susirinkimas, įvykęs 1983 m. gegužės 22 d., Lietuvių Namuose, susipažinęs su A.L.F.A.S. Valdybos laiško višioms sporto klubams, gauto gegužės 2 d., turiniu,

Smerkia A.L.F.A.S. V-bos raginimą klubams skusti ALB Krašto Valdybai Australijos lietuvių bendruomenės laikraščio "Mūsų Pastogė" redaktorių, kuriam laiške daromi priekaištai ir kaltinimai yra niekuo nepagrįsti.

Atmeta visus A.L.F.A.S. V-bos priekaištus ir nevykusias sugestijas, daromas Vyčio klubo valdybos nario Roberto Sidabro vardu. R. Sidabras turi pilną teisę turėti ir reikšti skirtingą nuomonę nuo A.L.F.A.S. Valdybos ir išvykos vadovybės.

Nepriima A.L.F.A.S. V-bos išvedžiojimų, liečiančių buvusį Vyčio klubo valdybos narį E. Taparauską, padarytų nebandžius išsiaiškinti su mūsų klubo valdyba E. Taparausko suspendavimo priežastis ir aplinkybes.

Susirinkimas ypatingai smerkia A.L.F.A.S. V-bos grąsinimą suspenduoti mūsų klubo valdybą, kuris ižeidžia visą Vyčio klubą. Už šį negražų pasielgimą A.L.F.A.S. Valdyba privalo mūsų klubą viešai atsiprašyti.

Susirinkimas išreiškia nepasitenkinimą esama A.L.F.A.S. Valdyba už kišimąsi į Vyčio klubo vidaus reikalus, neesančius A.L.F.A.S. Valdybos kompetencijoje, kurių spręsti ji neturi jokios teisės.

V. Baltutis
Susirinkimo Pirmininkas

Adelaidė, 1983 m. gegužės 22 d.

E. Bulienė
Sekretorė

PADEKA

Adelaidės L.S.K. "Vyčio" valdyba reiškia nuoširdžią padėką Business Holyday Travel P/L direktoriui p. Baliui Stankūnavičiui už \$ 300 auką klubui.

Iš anksto dėkoju ir reiškiau pagarbą,

J. Jonavičius
Pirmininkas

VISUR

Lenkijos buv. laisvųjų unių "Solidarumo" vadas L. Valėsa yra nuolatinėje saugumo priežiūroje. Gegužės pradžioje jis buvo nuvykęs į Varšuvą pasitarti su pagrindiniais išėjusiais Solidarumo vadais, bet buvo suimtas ir grąžintas į Gdanską. Dabar be saugumo žinios jis niekur kojos negali iškelti. Net ir į bažnyčią einanti ji lydi saugumo agentai.

Artimuose Rytuose katalas verda. Iš Beiruto iškraustyta sovietų ambasada ir spėjama, kad ir kitos prosovietinės ambasados išsikraustys. Atrodo, susikirtimas Sirijos ir Izraelio gali įvykti kiekvienu metu.

Irane uždaryta komunistų partija Tudch ir jos generalinis sekretorius suimtas, kuris tardymuose prisipažino šnipinėjęs Sov. Sąjungai nuo 1945 m. Komunistų partijos būstinėje kratos metu rasta daug ginklų ir propagandinės literatūros.

MIRUSIEJI

A.A. PRANAS ŠVARCAS

Gegužės 6 d. savo namuose Bankstowne staiga mirė Pranas Švarcas, sulaukęs 78 metų amžiaus.

Velionis gimė Sudargo valsčiuje, Šakių apskr. ūkininko šeimoje. Baigęs Jurbarko vidurinę gimnaziją buvo pašauktas atlikti karinę prievolę. Atleistas į atsargą kiek laiko buvęs namuose įstojo į pasienio policiją.

Tarnaudamas policijoje vedė, bet šeimos neturėjo. Antrą kartą artėjant bolševikams jis su savo žmona pasitraukė į Vokietiją. Čia jis dirbo Volfo ginklų fabrike.

I Australiją atvažiavo 1948 metais. Pagyvenęs trumpą laiką pereinamoje stovykloje buvo atsiųstas į Sydney atlikti dvejų metų darbo sutarties.

Dirbo vandentiekio žinyboje, kasdamas griovius, į kuriuos buvo dedami kanalizacijos vamzdžiai. Atlikęs darbo sutartį, kaip pavyzdingas darbininkas gavo pasiūlymą dirbti tos pačios įstaigos laboratorijoje. Tą pasiūlymą priėmė ir ten dirbo iki išėjimo į pensiją.

Pranas buvo pavyzdingas lietuvis ir didelis patriotas.

A.a. P. Švarcas

Ypatingai mėgo Lietuvos istoriją. Jis nepriklausė jokiai organizacijai, nes nemėgo organizacinių ginčų.

Statant Bankstowne lietuvių salę, jis savanoriškai prisidėjo prie įvairių statybos darbų ir kartu džiaugėsi būsimą patalpą.

Gedulingos mišios įvyko gegužės 11 d. Lidcombe bažnyčioje. Mišių auką atnašavo prel. P. Butkus. Vargonais palydėjo kun. A. Savickas. Po to, velionis buvo palydėtas artimųjų ir draugų į Rookwoodo lietuvių sekcijos kapines.

Ilsėkis ramybėje Australijos žemėje toli nuo savo numylėtos tėvynės.

A.A. BALYS ZITIKIS

Gegužės 6 d. Mater Misericordiae ligoninėje, Waratah, mirė Balys Zitikis.

Velionis gimęs 1909 m. vasario 16 d., Utenos apskr., Saldutiškio valsč. Augo kartu su savo 2 broliais ir 4 seserimis tėvų ūkyje Užubalių kaime. Atlikęs karinę prievolę priimtas į viešosios policijos tarnybą ir čia dirbo iki

A.a. B. Zitikis

Alf. Šernas.

Liūdesyje liko Stasės ir Renato Rossi šeima, sūnėnas Petras Zabukas su šeima ir sesuo Ona Lietuvoje.

Gražu, kai vietoj gėlių velionio prisiminimui ir pagerbimui laidotuvių dalyviai prasmingai ir mieliai skyrė aukų "Mūsų Pastogei" ir Australijos Lietuvių Fondui.

Ilsėkis ramybėje mielas Baly. Alf. Šernas

A.A.

PRANUI ŠVARCUI

mirus, jo žmonai Paulinai reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

*Basčių šeima

PO RUSIŠKU ČEBATU

Aleksandr Solzenycyn

Tėsinys

Dešimtmečiais režimas tvarko šalį kvailomis ir viską griaujančiomis instrukcijomis, bet žmonės neturėdami nė mažiausios laisvės, negali padaryti nieko, tik nusilenkti.

Sėja ir derliaus nuėmimas atliekami netaip ir ne taip, kaip reikia. Turtingos ganyklos suartos ir laukus, duoda vidutinišką derlių. Dėl miškų iškirtimo mažėja upių vandens lygis. Gražus ežeras gali būti nusiausintas, jei to reikalauja žemės pagerinimo projektas. Dirbamos žemės plotas tuo pat metu prarandamas kur nors kitur, kadangi iš ten atitraukiama darbo jėga reikalinga ežerui nusiausinti.

Grūdų derlius ir daržovės puva dėl menkų sandėlių ir blogo transporto. Žemės ūkio mašinos žiemą paliekamos po atviru dangum ir surūdija. Jeigu nesusėdėta sunaudoti visų išrašytų trąšų, kas liko, sudeginama, kad neliktų prasižengimo pėdsakų.

Kasmet neprityrę studentai ir kiti miesto gyventojai dviems mėnesiams turi vykti į kaimą padėti nuimti derliūsus. Be jokio naudingo tikslo praleidę tuos du mėnesius ir grįžę namo, įstai goje ir gamykloje apmokami už darbą, kurio niekas nedirbo.

Per paskutiniuosius dešimt metų Sovietų Sąjungos jautų importas padidėjo 40 kartų. Šalis patyrė keturis nederliaus metus iš eilės — puikus sovietinės agronomijos pavyzdys.

Dešimtmečiais valdžia supirkinėjo kolchozų pagamintas gėrybes, mokėdama beprotingai žemas kainas.

Iš tiesų kolchozininkai dirba be jokio pelno. Visą dieną ravėjęs kolchozo laukus, algos gausi keletą glėbių piktžolių savo karvei ar ožkai pašerti.

Valdžia reikalauja iš žmonių visą dieną sunkiai ir beveik be atlyginimo dirbti kolchoze, o paskui leidžia likusią dienos dalį, t.y. vakare, darbuotis savo individualiame žemės ruoželyje.

Tuose mažyčiuose žemės lopinėliuose vargsta seni žmonės, kurie aišku, negauna jokios pensijos, invalidai ir vaikai (15 milijonų valstiečių vaikų nežino, kas tai yra žaisti ir kaimo jaunimas yra mažesnio ūgio ir blogesnės sveikatos nei miesto žmonės).

Tie individualūs žemės ploteliai sudaro tik du dirbamos žemės procentus, tačiau jie patiekia trečdali bendros daržovių, kiaušinių, pieno ir mėsos produkcijos.

Be to, kadangi vienas trečdalis kolchozų pagamintų gėrybių paprastai supūva dėl blogo sandėliavimo, išėina, kad dvigubai režimo išnaudojami valstiečiai mažyčiuose savo žemės lopinėliuose — senų ir mažų vaikų sunkaus darbo dėka, neturėdami jokių modernių mašinų ir trąšų, pagamina pusę šalies žemės ūkio gaminių.

Bet jie negali savo gaminių laisvai parduoti rinkoje, kadangi yra priversti dalį parduoti vyriausybei, aišku, žemesnėmis kainomis.

Pagalvokite apie komu-

nistinio žemės ūkio proporcijas: 98 procentai ariamos žemės yra dirbami pilna darbo jėga, visą dieną ir — du procentai individualių plotelių dirbami invalidų ir vaikų, ir tik kartais suaugusiųjų.

Tačiau ideologiškai pamišusi valdžia nori ir šią sistemą panaikinti.

Paskutiniuoju metu kolchozai vis dažniau pakeičiami į sovchozus (t.y. "kolektyviniai ūkiai", kurie bent iš pavadinimo yra žemės ūkio kooperatyvai, pakeičiami vadinamais "tarybiniais ūkiais", kurie yra valstybiniai ūkiai, — vertėjo pastaba). Tuo kolchozų nariai paverčiami sovchozų darbininkais ir individualūs žemės sklypai iš jų atimami.

Ištisi kaimai nušluojami nuo žemės paviršiaus, kad neliktų jokių kaimo civilizacijos pėdsakų. Valstiečiai perkeliama į daugiaaukščius namus, kur jie nebegaali laikyti vištų ar galvijų. Taigi sovietinis režimas dar kartą savo rankomis naikina gamybos pagrindus ideologinio triumfo vardan.

Tas pats absurdas visose ekonominio gyvenimo srityse.

Absoliuti valdžios kontrolė sužlugdė ir pramonę.

Daugiau kaip 30 metų sovietų vadai, laikraščiai ir kitos masinės informacijos priemonės šneka apie žy-

mius sovietines pramonės laimėjimus, deja, pramonė yra labai blogame stovyje, ir režimas bando popieriumi užkisti skyles, iš tikrųjų vietoj savo garbinamų socialistinių metodų, vartodami "nelegalius" mikrokapitalistinius.

Sovietinės ekonomikos tikslas nėra produkcijos plėtimas arba darbo ir pelno didinimas; jos vienintelis tikslas — tarnauti milžiniškai karo mašinai ir aprūpinti valdančią klasę.

Partinė biurokratija nėra pajėgi organizuoti gamybą ar prekybą; ji sugeba tik konfiskuoti visa, kas pagaminama.

Ši sistema nepalieka vietos jokiai asmeninei atsakomybei. Nesugebėdama gerai tvarkyti ekonomikos, valdžia griebiasi prievartos.

Ekonominis gyvenimas yra apipintas nesuskaitomais administraciniais draudimais, leidžiamais iš viršaus, kad būtų užėita už akių bet kokiai laisvos iniciatyvos pasireiškimui. Tie draudimai liečia ir daugelį mokslo sričių, gyvybingai svarbių šalies ateičiai. Todėl pažangią technologiją tenka pirkti arba vogti iš vakarų.

Darbo našumas kyla bendro technikos progreso dėka, tačiau tai veda į milži-

SALADŪNO MIRTIS

KAZIMIERAS BARENAS

Užkasė senį Saladūną ir paliksim svetimam smėly. Pajuokaudamas skirstosi būrelis lydetojų, užbėrusių kas žiupsnį, o kas ir kelis kastuvus žemės. Kažkas saują atgniauzė neprinešęs prie duobės, tai ir smėlis išbiro ant krašto, ir dabar dėl to yra juoko. O man širdis sunki, lyg akmuo. Ne dėl to, kad jo sūnus su šeima seniai jau išibeldė į Kanadą, o dukrė Amerikoj, taigi nė vienas artimas žmogus nepalydėjo. Ne dėl to net, kad Saladūnas ar ne pats verčiausias buvo visame Intrighame sugrįžti namo, o atsigulė ir sutrūnėdins kaulus svetur.

O sunkumas širdį man spaudžia, kad tas žmogus gyveno garbingai, bet mirtį pasitiko, tartum būtų buvęs iš tų pačių paskutiniųjų. Turėjo žmogus vardą, o dabar kiekvienas galės kalbėti apie jį, ką tik norės. Eina kalbos, kad senis girtas griuvo, prisitrenkė ir lignoninėje mirė.

Nebūtų taip sunku, jei nebūčiau Saladūno pažinęs. Senis juk negėrė! Pasiūlytas paimti stikluoką, pastovėdavo, pajuokaudavo, atsisakydavo ir nueidavo.

— Ką aš čia dabar, vyre, gersiu! — sakė ir jaunajam Drabišui, kai tas anadien kvietė senį prie savo stalo. — Šilčiau nebus, o linksmin-tis man nėra ko. Jūs, vyrukai, pinigų taip pat mėtote lyg į balą. Sunaudotumėt kam nors geresniam. Jei neturite, kur padėti, tai duokit man, aš surasiu, vyre, jiems vietą.

Drabišis tada pastovėjo,

palaukė, kol senis nueis, ir atsisėdė, ir šitaip visi darydavo, kai tik Saladūnas koku nors reikalu ar pasiūlęs didesnio būrio tautiečių užsukdavo į Savišalpinę. Tą jo pasikalbėjimą su Drabišiu esu girdėjęs pats savo ausimis. Tas senio atsisakinėjimas bent paragauti buvo plačiai žinomas Intrighamo lietuviams. Dar kol jis dirbo fabrike, tai dažniau sukio-davosi visur, kur tik yra progos susitikti lietuvių, ir iš mažo savo atlyginimo jis tvarkingai atseikėdavo savo duoklę toms organizacijoms, kurioms priklausė, ir toms rinkliavoms, kurių metu būdavo į jį kreipiamasi.

— Te, vyre, gal greičiau važiuosiu namo, — pats taip pat girdėjęs jį sakant, kai jam pakišo aukų lapą jau pensininkui, nes Saladūnui kažkas atsitiko kojomis, dėl to jis nebegalėjo dirbti. Bet ir toks namie jis nelabai pasėdėdavo. Lazdos padedamas, dažnai atvilkdavo kojas pas mane. Lazda jį, rodos, suartinio su manimi: abu luošiai, abu savom kojom reikalingi pagalbos, tik man rodos, kad jis lyg ir laimingesnis, nes turi dar abi kojas, nors ir sunkiai pavaldomas.

Mačiau ne vieną kartą, kai jis, sėdėdamas mūsų virtuvėje ir ką nors pasakodamas, žiūrėdavo į mano tas lazdas ir į mano vieną tą koją ir net sumaišydavo žodžius ir sakinius ir tada nutildavo. Kartą šitaip bekalbėdamas apie krūmelius, iš kurių atšokavo kiškis ir dobi-

niškus įsiskolinimus užsienio valstybėms, kurie išmokami niokojančiai naudojant žemės turtus.

Nuo to laiko, kai jie paėmė valdžią į savo rankas, sovietų lyderiai pardavė žemomis kainomis tokius kiekis naudingų žemės iškasenų, kad jų būtų užtekę dar trims ateinančioms kartoms.

TSRS yra didžiulė valsty-

bė, kuri perkasi viską, nuo elektronikos iki javainių, o parduoda žaliavas ir ginklus.

Kas link gyvenimo standarto, šalis užima trisdešimtą ar keturiasdešimtą vietą pasaulio statistikoje. 12 procentų valstybės pajamų sudaro pajamos, gaunamos aukšta kaina parduo-

Nukelta į 5 psl.

svetur toks, koks buvo namie: pilnas sumanymų, kuriems vykdyti jis, matyt, dėl senatvės jau nebeturėjo jėgos. Kalbėjo jis apie daugelį dalykų, bet viskas kalbom ir liko. Vyrai gėrė ir gers, dar gal ir šiandien sugrįžę iš laidotuvių, o pinigų nebus nei tiems ligotiems, kurie galų nesuduria su galais, nei tiems tėvams, kurie nepajėgia vaikų daugiau pamokyti, nei statyti jau sugrįžus tiems namams, kuriuose gyventų tokie vienkojai kaip aš, nes ir pats Saladūnas — mirė, tai nebebus ne kam kalbėti apie tokius nepasiekiamus dalykus.

Tolstu nuo kapinių ir smarkiau terškinu savo lazdom. Toliau bus Saladūnas, tai ir širdis gal palengvės. Kertu jau kelintą kryžkelę. Visi saviškių balsai dingo. Vienu tarpu užėjo būrelis lietaus, ir tuščioj gatvėj aš tik vienas terškinu savo lazdom. Kai saulė vėl išlindo iš už debesio, tai gatvėn iš pastogių pabiro žmonės. Sustojau kryžkelėje ir laukiau, kol pravažiuos automobilis, ir tada kažkas suėmė mano alkūnę ir tarė:

— Saugokis, kad nesuvažinėtu. Dvejos laidotuvės būtų per daug.

Stovėjo ir šypsojos Kuoka. Jis vienas beliko iš to būrelio, kurisėjo iš kapinių ir juokavo.

— Saladūno niekas nesuvažinėjo, — sakau jam perterkšęs gatvę, o čia sustojau ir atsigrįžtu į jį.

Kuoka paleidžia mano ranką ir šypsosi. Tada aš vėl pradėdau judėti ir burbu jau.

— Nugirdė žmogų ir

Nukelta į 4 psl.

Kviečiame Jus neatidėliojant užsakyti bilietus į visus II PLD-y renginius, tuo užtikrinant sau geriausias vietas ir kartu finansškai palengvinant Antrųjų Pasaulio Lietuvių Dienų rengėjų darbą.			
OPERA "I LITUANI" Pentadienį, liepos 1 d., 8:00 v.v. Auditorium Theatre 70 E. Congress Parkway	Parteris \$20.00 \$15.00 \$12.00	Pirmas balkonas \$15.00 \$8.00 \$7.00	Antras balkonas \$6.00 \$5.00
VI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ Sėkmadienį, liepos 3 d., 2:00 v. p.p. University of Illinois at Chicago, Pavilion (Racine ir Harrison gatvė)			
			\$13.00 \$17.00 \$15.00 \$10.00 \$5.00
II PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS Birželio 26 — Liepos 2 d.d. University of Illinois at Chicago * Studijuojantis jaunimas. ** Galioja į visas rungtynes, įskaitant ir baigines.			
Atidarymo (birželio 26 d.) — Suaugusiems \$3.00 Jaunimui \$2.00 Baigminių rungtynių (liepos 2 d.) — Suaugusiems \$3.00 Jaunimui \$2.00 ** Savaitiniai bilietai \$10.00			
SPORTO ŽAIDYNIŲ ŽYMENŲ ĮTEIKIMO IR JAUNIMO TALENTŲ VAKARAS Sėkmadienį, liepos 2 d., 7:00 v.v. Pavilion Theatre, Bismarck Hotel			
			\$5.00 \$3.00 \$5.00 \$4.00
LITERATŪROS VAKARAS Sėkmadienį, birželio 25 d., 7:30 v.v. Jaunimo centras 5620 S. Claremont Ave.			
			\$5.00 \$3.00
"ANTRAS KAIMAS" Čikagos lietuvių sceninio humoro ir satyros grupė birželio 28 ir 30 d. Spektakliai: 8:00 ir 10:00 v.v. Playhouse 2515 W. 69th St., Lithuanian Plaza			
			\$4.00
CLEVELANDO VYRŲ OKTETO KONCERTAS birželio 29 d. Tautiniai namai 6422 S. Kedzie Ave.			
			\$5.00
LIETUVIŠKŲ FILMŲ VAKARAS birželio 29 d. Jaunimo centras 5620 S. Claremont Ave.			
			\$4.00
II PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ UŽBAIGIMO BANKETAS Sėkmadienį, liepos 3 d., 8:00 v.v. Grand ir International Ballrooms, Conrad Hilton Hotel			
			Suaugusiems \$27.50 Jaunimui \$20.00
Cekius rašyti LITHUANIAN WORLD FESTIVAL, Inc. ir siųsti: Gifts International (Amerikos doleriais) 2501 West 71st Street Chicago, IL 60629 (312) 471-1424			

pas Pertho lietuvius

MOTINOS DIENA
PERTHE

Jau pagal kelių metų tradiciją, Motinos Dienos minėjimas yra vienas iš skirtingiausių ir įdomiausių parengimų Pertho lietuvių visuomenės gyvenime. Šalia kitų ypatybių, net ir indų plovimą po pietų atlieka ne moterys kaip per kitus parengimus, bet vyrai!

Šių metų minėjimas pasižymėjo dar keliomis ypatybėmis. Pirmiausia, jį rengė naujoji Pertho Lietuvių Bendruomenės Valdyba, kuri susidaro iš jaunimo, pirmininkaujant Birutei Radzivanienėi. Minėjimas buvo pirmas šios valdybos užsimojimas. Be to, kad pritaikius programą platesniam jaunimo ir mišrių šeimų dalyvavimui, minėjimas buvo prarastas dviem kalbom - lietuviškai ir angliškai. Vėl įdomu, kad vietoje vienos ilgesnės paskaitos, buvo išklasyta trys trumpesnės apimant kelias temas liečiančias motinas. galų gale, pačios programos eilinis sustatymas įdomesnis tuo, kad nebuvo atskirų, įprastų dviejų programos dalių - akademinės ir meninės. Vieton to, programa ėjo iš vien, su meniniais pasirodymais tarp kalbų ir sveikinimų.

Savo kalboje, jaunas Doktoras Andrius Klimaitis apibūdino motinystės psichologiją, ir kaip motinos reaguoja į savo vaikus, ar tai kūdikius bei paauglius, ar net jau suaugusius. Birutė

Radzivanienė, kalbėdama apie dirbančias motinas taip pat ir atvėrė akis į moteris, kurių motinystės aplinkybės nėra įprastos ar net visuomenės vertinamos. Trečias paskaitininkas, lietuvių klebonas kun. Thomas Tomich, pabrėžė motinos reikšmę šeimos gyvenime, tuo pačiu ir papasakodamas apie gyvenimą savo šeimoje jam dar būnant jaunikliu.

Programoje pasirodė ir visa eilė Pertho lietuvių talentų: Pertho lietuvių choras, vadovaujant V. Skroliui; duetas sudarytas iš A. Steckienės ir F. Garnio; B. Steckis su savo poezija; J. Norvilas smuiku; Gintaras ir Vytenis Radzivanai skaitydami aprašymus ir poeziją; Edita Rahdon dainuojant, su brolio Ričardo ir mamos pa-

lyda smuiku. Programos galė, susirinkę vaikai išdalino gėles visoms susirinkusioms motinoms salėje.

Programą pravedė lietuviškai Angelė Pasčekaitė, o angliškai Lina Kiškytė.

Moterų komitetas, vadovaujant ponios Garnienei, Stankevičienei ir Steckienei, paruošė puikius balandėlių pietus. Po visų išskilmių Pertho Lietuvių Namų salėje, visi persikėlė į salės kiemą, kur po atviru dangumi pasigrožėjo Šatrijos tautinių šokių grupės pasirodymu, vadovaujant E. Stankevičiui. Visiems kartu sugiedojus "Ilgiausių Metų" motinoms, ir visiems kartu pašokus "Noriu miego", minėjimas oficialiai pasibaigė, bet daugumas dalyvių pasinaudodami linksma nuotaika ir malonių vakarų, dar ilgiau pasiliko Lietuvių Namuose ir aikštelėje pabendrauti.

LIETUVIŠKOJI KNYGA MELBOURNE

Pagaliau atsirado nors retkartinė bibliotekos darbo kruopšti talkininkė - Jieva Arienė, šeštadieniais atvežusi savo vaikučius skautų sueigoms į Lietuvių Namus, Apylinkės Valdybai priklausančias bibliotekos knygas išlaiko alfabetinėje tvarkoje, kas palengvina skolinamųjų knygų greitą suradimą.

Aukojo knygų įsigijimui ir irišimui: \$ 20 N.N., \$ 6 A.E. Eskirtai, \$ 5 N.N., \$ 4 M. Kupčinskienė. Daug vertingų lietuvių kalbos mokslui ir šiaip naudingam pasiskaitymui knygų žurnalų komplektų aukojų nuolatinių

bibliotekos rėmėjai J. Krikščiūnas ir A. Bakaitis. Visiems bibliotekos dosniems rėmėjams nuoširdus ačiū.

Australijos Lietuvių Fondo A. Krauso Vardo Šaltinių Bibliotekoje saugojimui gauti šie du moksliniai rašto darbai:

1). INTERNATIONAL DOUBLE TAXATION - AN EXAMINATION OF UNILATERAL AND BILATERAL REGIMES OF RELIEF WITH REFERENCE TO DIVIDENT, INTEREST AND ROYALTY PAYMENTS Edward J. Petraitis

a. Thesis submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of LL.M by Coursework of Thesis in Monash University. 150 p.

2). A. RADICAL CRITIQUE OF SOCIAL KNOWLEDGE - J. HABERMANS'S KNOWLEDGE AND HUMAN INTERESTS by Edward J. Petraitis.

A. Thesis submitted in fulfilment of the requirements for the degree of Bachelor of Arts with Honours. 76 p.

Šių akademinų laipsnių tezių graduantą Edvardą J. Petraitį Šaltinių Biblioteka sveikina su nuoširdžiausiais linkėjimais ateičiai.

J. Mikštas
bibliotekos vedėjas

Saladūno...

Atkelta iš 3 psl.

nuvarė į kapus, — sakau. — Dar tokią dieną...

— Niekas jo nenugirdė, — sako Kuoka. — Blaivą užmušė.

Man, rodos, linksta lazdos ir dreba rankos.

— Kas užmušė? — sakau ir sustoju šaligatvyje.

— Vyrai, — sako Kuoka.

— Katras toks galvijus užmušė žmogų? — pakeliu pikta balsą.

Kuoka vėl paima mane už rankos, ir mes einame ty-lom. Aš nuolat pasižiūriu į jo veidą, o jis skuba. Maža aikštė, mažas sodelis. Kuoka suka mane pro vartelius į vidų.

— Atsisėsim, papasakosiu, — taria jis. — Gal ant ano suoliuko, — rodo jis po medžiu.

Vasara čia išsipuikavusi visu gražumu. Gėlynuose virsta iš kotų žiedai. Aš pažau sėduos ant nuo lietaus dar rasoto suoliuko ir įsižiūriu į medžio šakas. Ten strekinėja paukščiukas ir vis čirkšteli.

— Tai ir palaidojom, — sako Kuoka ir atsidadu.

— Taigi, palaidojom, — sakau.

— Činga, matai, nebuvo, — sako jis. — Nebuvo nei Olė Kirvukas — ar pažįsti?

— nei niekas iš ju.

— Nemačiau, — sakau ir kelis kartus suploju plaštaku sau per kelią. Man parumpo, kaip ten buvo, kad Saladūną užmušė. Minėjimas šitų Intrighame garšių pavardžių tai pirmoji šviesa drumzlinan paveikslan. Činga ir Kirvukas ir kiti! Šitos

rankos niekada nebuvo švarios. Mano tas kankintojas Uždirvis taip pat buvo jų žmogus, jų dvasinis brolis, juodasis apaštalas!

— Senis, po teisybei, tai bent ieškojo mirties, — sako Kuoka ir pats jau lėtai plaštaku velėja savo koją virš kelio. — Kur žmogaus protas eiti girtų mokyti blaivybės ir santūrumo? Ar tu eitum?

— Ne, aš tai ne, — ir aš krūpteliu.

Pasirodo, senis buvo Birželio minėjime. Svečias iš Woodhamo taip gražiai kalbėjo, tokiais ugningais žodžiais, kad Saladūnas net apsiverkė. Kuoka matė ašaras.

— Aukso žodžiai! — tarė jis Kuokai po minėjimo. — Matai, kaip gražiai šnekėjo? — sakė jis. — Būkim dori lietuviai, būkim šventi lietuviai, bet būkim kieti! Pirmiausia būkim kieti saul!

Šventi žodžiai! O kai Saladūnas kalbėjo Kuokai, šalimais Činga tapė už rankos svečią ir šaukė: — Nebūk mažas, panašiai, supranti. Einam, einam, panašiai, po truputį.

Saladūnas sukluso. Apie svečią didėjo būrys. Šalia Čingos sustojo Kirvuko žmona.

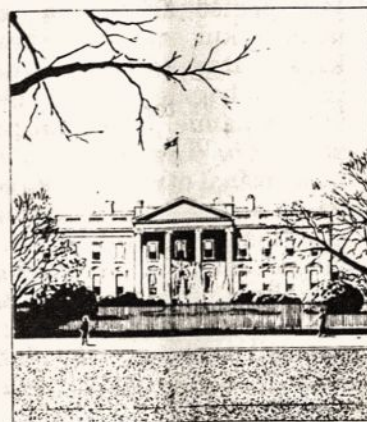
— Ar tau reikia pagalbos? — tarė ji. — Įsim už galvos ir už kojų ir sutvarkysim svečią.

— Supranti, gerti vadinu, panašiai, lašiukas nepakenks.

Bus daugiau

— Ar lėktuvus dažnai nukrinta?

— Ne. Tik vieną kartą.

Jungtinių Amerikos Valstybių valdžia susidaro iš trijų dalių: vykdomoji, teisinė ir teisminė.

Vykdomosios dalies žinioje yra mokesčių reikalai, santykiai su kitomis vyriausybėmis ir įstatymų tvirtinimas. Prezidentas yra aukščiausias vykdomosios

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA

„TALKA“ LTD.

• Moka už indėlius (deposits) 9 % metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

Nuo \$ 100	iki \$ 5000	— 12 %
nuo \$ 5000	iki \$ 10.000	— 13 %
nuo \$ 10.000	iki \$ 50.000	— 14 %
nuo \$ 50.000	ir daugiau	15 %

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t.y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6 %. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17 % dividendo.

• Teikia paskolas iki \$ 15.000 įkeičiant nekiln. turta, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

• Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. pp. Lietuvių Namuose, Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubo patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.

Ivykiai

Dėl pakartotinių sovietinių pov. laivų įsiveržimo į Švedijos teritorinius vandenis santykiai tarp Švedijos ir Sov. S-gos įsitempė. Švedija jau šimtmečiais vaidina neutralų kraštą ir ji laimingai praėjo per I ir II pas. karus nenukentėjusi. Šiandien padėtis jau kitokia. Susidarus įtampai dėl Europos tarp rytų ir vakarų, joks europėjinis kraštas negali dangstyti neutralumo. Ilgą laiką Amerika nebuvo patenkinta Švedijos laikysena ir net buvo įtariama kad palaikanti sovietinį bloką. Bet dabar sovietai su savo povandeniniais laivais švedus išprovokavo: švedai sovietams pasiuntė griežtas protesto notas prižadėdama su naikinti ateityje kiekvieną povandeninį laivą be įspėjimo.

Britanijos socialistai (darbo partija) artėjančių rinkimų programoje paskelbė, kad darbiečiams rinkimus laimėjus Britanija išstos iš

Europos tautų ekonominės bendruomenės, bus pašalintos iš Anglijos visos karinės branduolinių ginklų bazės. Pagal spėjimus ir gyventojų nuotaikas Anglijoje darbiečiams laimėti šansai yra labai maži. Rinkimai paskelbti birželio 9 d.

Rašytojui ir ištremtam disidentui Aleksandrui Solženycinui paskirta Templetono premija už veikalą "Religijos atgaivinimo ateistiniuose kraštuose pionierius". \$ 110.000 premija Londone įteikė princas Philip, Anglijos karalienės vyras. Būdamas Londone Solženycinas matėsi su karaliene ir turėjo spaudos konferenciją.

Komunistinė Kinija jau turi paruošiusi planą, kaip ateity administruos Hong Kongą pasitraukus britams. Pagal sutartį britai Hong Kongą administruos ligi 1997 metų. Derybose dėl Hong Kongo likimo Kinija pareiškė, kad ji, pasibaigus sutarčiai, Hong Kongą perims savo žinion.

valdžios autoritetas ir valstybės galva. Jis gyvena Baltuosiuose Rūmuose (kairėje) Washington, D.C.

Teisinėje dalyje priklauso Kongresas, kuris susideda iš tautos atstovų ir senato. Jie posėdžiauja Capitol'yje (vidury), kur tvarko, leidžia naujus, atšaukia pasenusius,

gerina esamus arba leidžia naujus federalinius įstatymus. Kongreso žinioje yra mokesčiai ir lėšos vyriausybės reikálams.

Teisminė dalis prižiūri teismus. Čia yra net vienuolika apeliacinių teismų ir Aukščiausias Teismas, kurio sprendimai yra galutiniai.

PO RUSIŠKU ČEBATU

Atkelta iš 3 psl.

dant gyventojams degtinę, kas padeda išlaikyti žmones girtus ir nebylius, o taip pat iš žemos kokybės vynų, gaminamų visiškai neatsižvelgiant į jokių higienos reikalavimus. Vyriausybė laiko savo žmones girtus, kad galėtų finansuoti pasaulio pertvarkymą.

Ekonominiuose planuose nėra minimi jokios vietinės reikšmės, konkrečios šalys, o bet kokie nukrypimai nuo pirminio plano yra draudžiami.

Tai, aišku, veda į absurda ir chaosą. Vadovai galvoja tik apie vieną, kaip išpildyti planą, nes kitaip jų laukia griežtos bausmės.

Tačiau planas jokių būdu negali būti įvykdytas, jeigu bus laikomasi direktyvų, kadangi paprastai trūksta žaliavos arba darbo jėgos. Taigi, visi paprasčiausiai prasižengia įstatymui ir tokiu būdu visi yra nuolatini baimėje, kad bet kuriuo metu gali būti patraukti teismo atsakomybėn. Bet, jei įmonės vadovai nepažeis įstatymo, iš vis niekada nieko nebus padaryta.

Kai kurie drąsesni pramonės vadovai kartais imdavosi iniciatyvos ir padėdavo darbininkams mokėti ne apgailėtinas valstybės paskirtas algas, bet algas pagal darbo kokybę ir kiekybę, tačiau naujos direktyvos jų iniciatyvą greit užslopina.

Giriami ir premijas gauna tie, kas pagamina daugiau sia produktų, visai nesvarbu, kad jie yra beverčiai ir neįmanomi parduoti.

Kad būtų įvykdytas planas, kasmet iškertama daugiau miško, negu įmanoma apdoroti. Tokiu būdu dalis medienos supūva vietoje.

Turtingas naudingomis žemės iškaskomis Sibiras stokoja elektros energijos, plano dėka.

Didžiulis pramoninis Kamos kompleksas driekiasi per plačius derlingos žemės plotus.

Garsusis Baikalo — Amuro geležinkelis, pavadintas valstybinės svarbos statyba ir ten negailama nieko nei pinigų, nei žmonių. Tačiau geležinkelio kokybė yra apverktina, traukiniai dažnai nurieda nuo bėgių, nors vieno kilometro konstrukcijos kaina atsiejo 5 milijonus rublių, 20 kartų daugiau nei senojoje Rusijoje prieš 80 metų.

Tokios rūšies pavyzdžių milijonai.

Prie viso to, kas jau pasakyta, norisi pridėti keletą žodžių apie dar vieną komunistų produktą: tai privalomas ir įteisintas melavimas. Nuo pat savo įsikūrimo pradžios, komunistinis režimas pasistatė sau uždavinį nuslėpti nuo savo gyventojų išorinio pasaulio tikrovę.

Šioje srityje komunistai yra pasiekę neabejotinų laimėjimų. Jie taip pat sėkmingai slepia savo vidaus reikalus ir išorinis pasaulis nesipriešindamas "praryja" komunistinį melą, tikėdamas komunizmo privalumais ir laimėjimais.

Pradedant pirmuoju Stalino penkmečio planu, režimas paskelbė neįmanomus uždavinius. Padėtis buvo dar pabloginta, iškėlus šūkį: "Penkmečio planas bus

įvykdytas per ketverius metus".

Bijant sankcijų, buvo įsakyta griežtai laikytis plano reikalavimų. Vienintelė išeitis buvo — pateikti administracijai suklaidotus pranešimus ir padidintus skaičius.

Nuo tada suklaidoti skaičiai tapo įprastu dalyku sovietiniuose planuose. Nė vienas iš jų niekada nebuvo įvykdytas. Ir nėra jokių tikrų duomenų nei vidaus nei užsienio vartojimui. Patys vadai nežino tikros šalies padėties.

Netenka pridurti, kad toks beprotiškas ekonominis vadovavimas, visą dėmesį skiriant tik šalies kariniams reikalams, visiškai neatsižvelgiant į bendrą gerovę, privedė prie neatitaisomo natūralios aplinkos sužalojimo.

Daugybė hidroelektrinių užtvankų užliejo plačius dirbamos žemės plotus, ganyklas ir gyvenvietes.

Neapgaltotai pastatytos užtvankos sunaikino žuvininkystę, kuri buvo kur kas vertingesnė, nei nauda, gaunama iš elektrinių. Po tomis naujomis jūromis — komunistų pasididžiavimu, skendi geras tuzinas miestų, šimtai kaimų ir vertingų miškų.

Tuo tarpu, pavyzdžiui, Azovo jūra, kur būdavo sugaunama žuvies daugiau negu Juodojoje, Kaspijos ir Baltijos jūrose kartu paėmus, senka dėl Volgos — Dono kanalo.

Šiandien tai tik industrijos atliekų sąvartynas. Žuvies dabar čia sugaunama 90 procentų mažiau netu II-jo pasaulinio karo išvakarėse.

Baigus niokoti Europinę Rusijos dalį, pradėta naikinti Užuralės sritys.

Baikalo ežeras unikalus. 25 milijonus metų jis atlaikė visus geologinius išbandymus. Jo vanduo buvo kaip niekur kitur tyras. Dabar jis visiems laikams užterštas sunkiųjų metalų atliekomis iš pramonės komplekso, gaminančio padangas didiesiems sovietų bombonešiams.

Alma-Atos elektros jėgainė nusiausino pusę Balchašo

ežero. Pasišovus neliestas Kazachstano žemės paversti dirbamais laukais, trys milijonai hektarų pavirto smėlio dykuma. Ištiesi miškų plotai iškertami Sibire, nelaukiant kol užaugs nauji medžiai.

Netikusi miškininkystė nepataisomai gadina taigos dirvožemį. Baikalo — Amuro magistralės statyba sunaikino platų žemės ruožą palei geležinkelį, paversdama jį pelkynu.

Taimanės Europos dujotiekis, dabar taip paklaikusias tiesiamas, naudojant net priverstinį darbą ir stumiamas pirmyn su Europos ir Japonijos pagalba, taip pat išgadina didžiulius žemės

ruožus.

Taip komunizmas susimoka už naujas kryptis užkariaujant Europos, Afrikos ir Azijos šalis, kurias jis taip pat nuniokos, kaip dabar niokoja pasaulio vandenynus.

Prieš pusę šimtmečio valstiečiai buvo nušluoti nuo žemės dėl kvailos kolchozų idėjos. Šiandien leiskite paklausti: kur yra derlius?

Pakeiskime orą: pasukime upes į pietus, vietoj Arktikos — tai dar vienas beprotiškas planas, kuris po keletrių metų atneš naujas nelaimės ir ne tik Šiaurės Rusijai.

Visas pasaulis kentės dėl pakitusių Arktikos vandenyno sąlygų.

Penkmečio plane nėra numatyta jokių pramonės atliekų perdirbimo įmonių. Miestai ir pramonės centrai apsupti milžiniškų šiukšlynų. Visos upės užterštos. Nuodingų atliekų yra du ar tris kartus daugiau negu leidžia normatyvai.

Apie tai viešai nieko neskelbiama. Gamtos išnaikinimas ir mirtinas pavojus, kabantis virš sovietų gyventojų galvų, yra valstybinė paslaptis. Kas drįsta apie tai viešai kalbėti, atsiduria psichiatrinėje ligoninėje.

Per paskutiniuosius 10 metų plaučių vėžio susirgimai padvigubėjo. Mes mirštame kartu su savo gamta.

Vaikai auga kaip našlaičiai. Kadangi tėvo alga yra nepakankama, dauguma motinų privalo dirbti. Milijonai vaikų gyvenimą pradeda perpildytuose vaikų darželiuose ir lopšeliuose, nesveikoje psichinės įtampos atmosferoje.

Trūkstant kvalifikuoto personalo, higienos stovis vaikų įstaigose yra apgailėtinas.

Algos — apverktinos, geriausiu atveju vertos 1/10 atlikto darbo. Visi kenčia dėl butų stokos. Viename bute dažnai gyvena kelios šeimos.

Žmonės dirba po keliolika metų tame pačiame fabrike, bet neužsidirba pakankamai pinigų, kad įgytų teisę į didesnę, atskirą savo šeimai butą.

Prekės yra labai žemos kokybės. Norint ką nors nusipirkti, tenka valandų valandas stovėti eilėse. Kai kurių produktų pastoviai trūksta: muilo, skalbimo miltelių, adatų, indų, apatinių drabužių, elektros lemputių ir pan.

Niekados per 65-rius metus sovietų valdomi žmonės nėra gavę pakankamai ir gero maisto. Kaimo vietovėse trūkumai yra priprastais dalykais dešimtmečiais. Negalima gauti mėsos, žuvies, kiaušinių, pieno ir net duonos. Ryžių žmonės nematė pusšimtį metų.

Paskutiniuoju metu eilėje miestų maistas buvo sunormuotas, nors nėra buvę nei karo, nei didesnės nelaimės.

Nė vienoje kitoje šalyje moterys nėra priverstos dirbti tokio sunkaus fizinio darbo, be jokių mašinų pagalbų.

Priedo prie profesinio darbo moterys Sovietų Sąjungoje apie 30 valandų per savaitę praleidžia stovėdamos eilėse ir atlikdamos namų ruošą.

Vyriausybė suinteresuota laikyti gyventojų dėmesį prikaustytą prie pragyvenimo dalykų, kad tokiu būdu

Nukelta į 6 psl.

Vytautas Vosylius Rytmetis miške (nuotrauka)

Pagundos ir vilionės

Yra ir laisvo laiko jau, ir turtų.

Ir naujas rūpestis — nuobodulys kad neužpultų.

Gyvenimo tad reikia pajvairint būdą

(ir tuo užgniaužt, kol neišdygo dar, to pikto grūdo),

sau valandų nepagailėti išsiblaškyimui — taip mus mokina.

Čia aš ir nutariau: stropiai lankysiu kiną.

Kai kam teks nusivilti, mano kelias veda ne ten, kur skuba, "lietpalčių brigada".

Plėšikų žygdarbiai, taipogi, ne naujiena, nes girdim, skaitom apie juos kiekvieną dieną.

Ne, aš pasirenku: "Isikabink tvirtai į kėdę!

Viena eit nebandyk, tik su draugu, ar dėde!"

Reklamai, žinoma, aklai taip netikėsi,

bet žiūri sau žmogus — ir mokiniasi.

Akiratis platėja, protas jau nemiega —

kada į pajūrį visi linksmiausiai bėga,

susilaikau. Nelaimės gal ieškotis?

Po kiekviena banga juk tos siaubingos žiotys!

Lėktuvu skristi — kur, ar į Havaną?

Gerai, jei dar tik tas maišys kelionės planą!

(Visokie atvejai jau nesutiltų į storiausią tomą.)

Nukratė šurpas, nes prisiminiau aerodromą.

Dangoraižiai — iš tolo pasižiūriu,

neprivilios (net ir su pyragu) manęs prie durų.

Turėčiau tuos, kurie ten linksmiasi, šoka,

širdingai perspėti. Deja, neapsimoka.

Laivu kaimynai plauks (salų lankyti).

Norėdama nuo neprotingo žingsnio sulaikyti,

papasakojau, kaip tam filme viskas vyko,

gi jie (tie neišmanėliai!) net ant manęs supyko.

Na, jų gyvenimas, jų ir problemos.

O man saugiausias yra, aišku, savas kiemas,

kur aš tikrai galiu be baimės pailsėti...

... ar tik ne žemė pradeda drebėti?

Julija

ŽINIOS

Queenslando premjeras apie Canberros politiką

Queenslando premjeras Mr. Bjelke-Peterson išleido komunikatą apie Australijos fed. vyriausybės politiką. Esą, fed. vyriausybės (darbiečių) silpniausioji vieta (Achilo kulnis) yra darbiečių socialinė politika. Darbiečių politika neša nesėkmę po nesėkmės visai Australijai. Pagal Queenslando premjerą darbo partija stabdo prievaičių iniciatyvą pakelti produkciją. Jo žodžiais "visos nuo valstijų iki šeimos teisės astidūrusios grėsmėje. Bus keliami mokesčiai, kad susidarytų pinigų remti Vietnamo komunistus".

Helsinkio konferencijoje Madride iki šiol nedaroma jokių pažangos. Net neutralūs kraštų atstovai, kaip Maltos, konferencijoje pareiškė, kad nėra ko gaišti laiko, nes konferencijoje vyksta nesibaigia debatai be rezultatų.

Lietuvos pasiuntinybės rūmams Washingtone atremontuoti Amerikos lietuviai suaukojo 110.000 dolerių, bet dar to neužtenka. Remonto darbams užbaigti dar trūksta apie 15.000 dol.

Dar mūsų atminties popiežius Jonas XXIII pristatytas kandidatu į šventuosius, kurio byla jau baigiama ir gal metų pabaigoje jis bus pripažintas šventuoju.

**

Po rusišku...

Atkelta iš 5 psl.

jiems neliktų laiko galvoti apie nieką kitą.

Vyriausybė iš pavergtų žmonių ir žemės traukia bilijonus rublių. Sovietų žmonės, velkantys tą jungą, turi tik vieną vienintelę galimybę išsilaikyti - pavogti iš valdžios sau duonos kasnį.

Senais laikais vagystė buvo mirtina nuodėmė Rusijoje. Dabar vogimas iš valstybės yra kasdieninis reiškinys. Be to neįmanoma išgyventi.

Vogdami iš valstybės, žmonės atstato savo teisių dalį - tokia gyventojų masių savigny labai kenkia režimui. Ko neįmanoma nusipirkti garbingu keliu, galima gauti vogtų daiktų turguje.

Iš fabriku ir kolchozų kasmet pavagiama medžiagų ir įrankių už bilijonus rublių. Aišku, tai labai dezorganizuoja bendrą gamybą.

Kolchozų darbininkų vaikai mokomi vogti nuo šešerių metų amžiaus. Niekas nenori sąžiningai dirbti nesąžiningai santvarkai. Niekas negauna užsidirbtos algos, ir niekas neįveda širdies į atliekamą darbą.

Dėl kasdieninio gyvenimo atšiaurumo ir nuolatinių nedecklių, prisigrūdusių namų ir laisvalaikio stokos, moterys visiškai nebeteri jėgų auginti vaikus. Abortai yra įprastas dalykas tarp slavų. Dėl blogo maisto nštumo metu, netikusios medicinos priežiūros, apnuodoto miestų oro ir motinų alkoholio, yra nepaprastai padidėjęs vaikų mirtingumas.

Išlikę vaikai dažnai yra silpnos sveikatos su igimtais genetinėmis defektais. Mažėjant gimimų skaičiui, mirimų skaičius didėja. Prieš 1917 metus gimimų skaičius buvo toks, kad 1985 metais Rusijoje turėtų būti apie 400 milijonų žmonių. Tuo tarpu dabar jos gyventojų kiekis yra 226 milijonai. Tai kaina, kurią mes turėjome sumokėti už komunizmą.

Savo nežmoniškumu komunizmas nėra turėjęs sau lygių pasaulio istorijoje. Iki 20 amžiaus nė viena šalis nepergyveno panašios kančios, o dabar ši sistema viešpatauja daugiau kai 30-je šalių.

Daugeliu atvejų atrodo, kad komunizmas buvo besugriūnas, bet kaskart jis sugebėjo atsigausti savo galin-gu priešų sąskaita.

Komunizmas yra spąstai, iš kurių dar nė viena šalis nesugebėjo išspręsti. Jokia asmeninė tironija negali būti lyginama su komunizmu, kadangi kiekvienas tironas

kartą prieina savo galybės ribas.

Tačiau, totalitarizmas, tai santvarka, apie kurią negalima spręsti normaliu būdu.

Jo galutinis tikslas, tai ne protingi siekiai, o fanatiškas noras pavergti kuo daugiau žmonių ir šalių visuose keturiuose žemės kampuose.

Pastangos bandyti susitarti, pasiekti kompromisą

su komunistais, pagerinti santykius, duodant paskolų ar prekiaujant; yra tuščias dalykas.

Komunizmas neigia gyvenimą kaip toki. Ir yra mirtinai pavojingas visoms šalims.

Tai žmonijos mirtis!

Nė viena šalis pasaulyje nėra nuo jo apsaugota.

Vardan

pagarbos ir dėkingumo

Gegužės 21 d. Sydnejaus Lietuvių Namuose Banks-towne įvyko reta ir išpūdinga šventė. Apie pusantro šimto vietinės rinktinės publikos - įvairių sričių veikėjų, draugų ir artimųjų susirinko išreikšti pagarbą ir padėką p. Onai Baužienei už jos bei jos šeimos išskirtiną pasidarbavimą lietuvių bendruomenei ir lietuviams.

Tokį viešą pagerbimą suruošė Sydnejaus Liet. Moterų S.G. Draugija drauge su vietos apylinkės Valdyba. Iškilmių branduolį sudarė iškilmingi pietūs ir pats pagarbos p. O. Baužienei išreikšimo aktas. Visą iškilmę pravedė Moterų Draugijos narė p. Vingienė. Paminint pagerbtuvinių nuopelnus ir išreiškiant dėkingumą po žodį tarė: ALB Krašto Valdybos pirm. inž. V. Bukevičius, Mgn. kun. P. Butkus, Mūsų Pastogės redaktorius V. Kazokas, Syd. Liet. Namų direktorius A. Dudaitis, Moterų D-jos vardu V. Kabailienė, pensininkų vardu Dr. V. Kišonas, Dainos choro - A. Kramilius, Sūkurio - P. Pullinen. Liet. Sodybos gyventojų vardu - V. Petniūnienė ir galiausiai užbaigdamas oficialią dalį kalbėjo Syd. Apyl. pirm. Dr. A. Mauragis. Dar pluoštą telegramų daugiausia sąryšį su p. O. Baužienės British Empire Medal apdovanojimu perskaitė p. J. Viliūnienė.

Sekė bendri draugiški pasikalbėjimai prie kavutės ir pyragaičių.

Šis gražus paminėjimas laikytinas vienu iš šviesių pragiedrulių Sydnejaus lietuvių gyvenime. Be abejo, lietuviškoje veikloje yra ir buvo daug svarbių darbuotojų, bet yra tokių, kurių pasidarbavimas ir iš-tvermė bei ištikimybė verti išskirtinai pažymėti. Tokia yra Antano ir Onos Baužių šeima. Atvykę į Australiją jau radome p.p. Baužius iš seniau įsikūrusius Sydnejuje, kurie dar nuo 1935 metų jau buvo subūrę vietos lietuvių į A.L. Draugiją, kuriai pirmininkavo A. Baužė. Jis naujuosius ateivius lietuvių šiltai sutiko ir reikalingiems pagalbos kiekvi-nam talkino. Persiorgani-

zuojant į AL B-nę A. Baužė prisidėjo ir vėliau darbavosi jau AL B-je, kurį jo pasišventimą įvertino ir paskelbė pirmuoju ALB Garbės nariu.

Pati p. O. Baužienė irgi neliko užsidariusi virtuvėje ir prie vaikų. Ji entuziastingai pritarė vyro Antano ėjimams ir vaikus išleisdavo savais keliais ir pati stojo į aktyvią lietuvių veiklą. Tapus jai S.L.M.S.G. D-jos pirmininke jau šitas pareigas perėmė su konkrečia ideja: oficialiai įregistruoti Draugiją kaip šalpos organizaciją ir įsteigti lietuvių senelių namus. Tą ideją įgyvendinti užtruko virš 20 metų. Ir kaip tik p. O. Baužienės pastangomis ir iš-tverme Engadine jau yra baigta Lietuvių Sodyba. Tai yra didelis atsiekimas, sutelktomis jėgomis daugelio lietuvių, bet tam reikėjo iniciatoriaus ir iš-tvermingo vadovo. Tokiu ir buvo pati Ona Baužienė.

Bendrai, p.p. Baužių šeima nebuvo eilinė: šalia kasdieniško reikalų jie turėjo ir didelių užsimojimų. Ne kur kitur, bėt Baužių šeimoje dar prieš 35 metus kilo ideja leisti lietuvišką laikraštį, kuris pradėtas leisti jų vardu ir atsakomybe. Nemažesnis užsimojimas buvo steigti Lietuvių Sodybą. Lygiai kaip anksčiau A. Baužė, taip vėliau ir Ona Baužienė buvo bendruomenės pagerbti pripažįstant jiems bendruomenės garbės nario titulą, Australijos vyriausybė p. O. Baužienę išskyrė suteikiant jai B.E.M. atžymėjimą už veiklą lietuvių bendruomenėje. Žodžiu, per Antaną ir Oną Baužes, lietuvių vardas ir markė pasiekė net Britų Karalienės ausis. O tai yra didelis atsiekimas. Atrodo, šitame pagerbime p. O. Baužienė ir lietuvių bendruomenės buvo gražiai įvertinta, pagerbta ir jai padėkota.

KUN. P. BUTKAUS

KUNIGYSTĖS SUKAKTIS

Gegužės 22 d. Syd. Lietuvių Namuose Sydnejaus liet. parapijiečių, ateitininkų ir eilės organizacijų iniciatyva buvo surengtas gražus

Birželio minėjimai

TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Birželio 12 d., sekmadienį, 4 val. N.S.W. Jungtinis Baltų Komitetas rengia trėmimų minėjimą Latvių Namuose, 32 Parnell St., Strathfield.

Oficialioje minėjimo dalyje paskaitą skaitys federalinio parlamento narys Michael Hodgman, buvęs ministeris M. Frazer vyriausybėje.

Antrojoje minėjimo dalyje bendromis baltų scenos darbuotojų jėgomis bus pastatytas lietuvių rašytojo Algirdo Landsbergio vaidinimas anglų kalba "PENKI STULPAI TURGAUS AIKŠTĖJE", atkurias šiurpią netolimą praeitį - mūsų laisvės kovotojų - partizanų žūt-būtines kovas pirmaisiais pokario metais.

Jungtinis Baltų Komitetas kviečia visus lietuvius į šį skaudžios sukakties minėjimą.

V. Patašius
N.S.W. Jungtinio Baltų Komiteto vicepirmininkas

Mgn. kun. P. Butkaus, MBE, 45 metų kunigystės sukakties paminėjimas. Susirinkus apie 150 tautiečių suruošti iškilmingi pietūs, kurių metu pasakyta gražių kalbų jubilato adresu. Į šventę šalia sydneyškių pribuvo svečių ir iš gretimų lietuvių kolonijų.

LAISKAS REDAKCIJAI

Gerb. p. Redaktoriau.

Perskaičius "Mūsų Pastogės" 17-to numerio, iš 2.5.1983 m. p. Mauragio straipsnį "20 metų našaus darbo", buvusioji Sydney L.M.S.G. D-jos Valdyba randa, kad šiame straipsnyje yra netikslumų.

Ponia Baužienė išjungė į d-ją ne 1963 m., o daug anksčiau. 1963 m. p. Baužienė perėmė d-jos pirmininkės vadovavimą, mano prašoma.

Pastatyti seneliams namus buvo sumanymas buv. valdybos narės p. N. Žygienės-Butkienės ir M. Cibulskienės-Cibienės.

Tada d-ją pradėjo visomis išgalėmis telkti bei rinkti tam tikslui pinigų. Jau buvo ieškota, kur galima nusipirkti tam reikalui sklypą.

Ponia Baužienė tuo metu buvo d-jos vicepirmininkė. Kadangi p. Baužienė laisvai kalbėjo angliškai, todėl ji buvo paprašyta išsiaiškinti australų įstaigose dėl mūsų numatytų planų. Jai sužinojus, kad mes turime būti oficialiai užregistruotos, tada turėsime galimybę gauti iš valdžios sklypą, kas ir buvo tuoj padaryta - užsiregistravome. Nors a.a. p. P. Alekna siūlė mums nupirkti Cabramatoje jo sklypus, su sąlyga, kad jam būtų pastatytas butukas iki gyvos galvos ir skaitė už tą sklypą palyginus nebrangiai, tik 4000 svarų, bet pagal mūsų santapus mes nerizikavome. Todėl buvo apsispręsta

TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Birželio trėmimų minėjimą Sydnejuje ruošia Syd. Liet. Klubo Biblioteka drauge su Tautos Fondo Atstovybe birželio 5 d., 3 val. Lietuvių Namuose Bankstowne. Prieš tai pamaldos Lidcombe bažnyčioje.

Minėjime numatoma: atidarymas, invokacija, B. Stašionio paskaita "Lietuvių Tautos Genocidas", Žmogaus Teisių Komiteto pranešimas (Dr. I. Venclovas). Antroje dalyje Dr. R. Zakarevičius (piano solo), Dainos choras, dirig. B. Kiverio.

Minėjimo metu vyks spaudos paroda (leidiniai apie tautos genocidą ir jos kovas už laisvę).

Kviečiame tautiečius skaitlingai dalyvauti.

S.L.K. Biblioteka
Tautos Fondo Atstovybė

priimti iš valdžios sklypą Engadine, kuris ir buvo gautas prie senos V-bos.

Perduodant p. Baužienei d-jos vadovavimą, buvo perduota namaža suma pinigų, kurie buvo banke "senelių namų fondas" sąskaitoje.

Niekas nenori atimti iš p. Baužienės jos padarytų nuopelnų, ją nuoširdžiai sveikiname, kad pajėgė ištesėti senos V-bos sumanymą.

Tad garbė ir šlovė p. Baužienei už to sumanymo įvykdytą didelį darbą.

O. Osinienė
Buvusi Sydney L.M.S.G. Draugijos pirmininkė

Garsioji amerikiečių rašytoja Pearl Buck susirūpinsi, kur prasideda civilizacija: įvertas žiedas į nosį reiškia laukinį, bet žiedas, įsegtas į ausį, jau reiškia civilizotą!

SŪKURYS IR SUTARTINĖ PRANEŠA

Birželio 11 d., šeštadienį, 8 val. vak. "Sūkurys" ir "Sutartinė" pasirodo Shell Folkloric Festivaly Operos rūmuose.

Kviečiame visus tautiečius gausiai pasirodyme dalyvauti ir palaikyti mūsų šokėjus ir daininkus.

Daug sužinosi
skaitydamas
Mūsų Pastogę!

STAR MEMORIAL CO.

ALL CLASSES OF STONEWORK, INSCRIPTIONS AND RENOVATIONS

Office & Showroom at
Strathfield Entrance to
Rookwood Cemetery.

Phone — Works: 649 6301

89-5451 — Evening

Office and Works:

20-22 RAILWAY STREET
LIDCOMBE, N.S.W., 2141

LIETUVIAI, ĮSIDĖMĖKITE!

Paminklų ant kapinių bendrovė STAR MEMORIAL CO. siūlo lietuviams specialia kaina paminklus ant jūsų artimųjų kapo. Bendrovė sutinka ir siūlo nuo kiekvieno paminklo kainos 7 1/2 % skirti Mūsų Pastogei.

Užsakydami šioje bendrovėje paminklą savo artimiesiems neužmirškite priminti, kad užsakote vado-vaudamiesi jų skelbimu Mūsų Pastogėje.

Informacija

PRENEŠIMAS

Birželio 18 d., šeštadienį, "Sūkurio" šokėjų tėvai ir Valdyba rengia linksmą ir nuotaikingą

VAKARĄ — BALIŲ
Lietuvių Namuose Banks-towne. Numatoma įdomi programa ir kitos įvairenybės. Prašome jau dabar pasižymėti datą ir pasikviesti daug draugų. Ne tik linksmi praleisite vakarą, bet ir padėsite Sūkurio šokėjams. Valdyba

SYDNEY RAMOVĖNŲ IR VISUOMENĖS ŽINIAI

Pranešame, kad birželio 11 d., 12 val. (šeštadienį), Sydney, Martin Place, įvyksta minėjimas - demonstracija, ištremtųjų i Sibirą tragedijai paminėti. Atitinkamą šiam minėjimui maldą sukalbės prelatas P. Butkus.

Estu, latvių ir lietuvių Atsargos Karių Organizacijų vardu bus padedami vai-

nikai, prie australų Nežino-mo Kareivio paminklo.

Atsiminkime, kad šioje demonstracijoje atstovaujami ne tik ramovėnai, bet ir visa Sydney lietuvių visuomenė. Prašome visus ramovėnus ir visuomenę, kuo skaitlingiausiai šioje demonstracijoje dalyvauti. Ypač yra laukiamos ponios ir panelės, pasipuošusios tautiniais drabužiais.

Sydney "Ramovės" Valdyba

PAPILDYMAS

Prašome Tamstą atspausdinti "Mūsų Pastogėje" sekantį papildymą prie anksčiau tilpusio Apylinkės 30 m. minėjimo aprašymo.

Newcastelio Apylinkės Lietuvių 30 m. sukakties minėjimui muzikinę programą paruošė ir pianinu akompanavo p. S. Žukas. Ponia Z. Zakarauskienė padainavo kompozitoriaus B. Gorbulskio "Volungėlė", "Papartis" ir "Gintarinė

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (tel. 708 1414)

Birželio 5 d., sekm. 3 val.
TRĖMIMŲ MINĖJIMAS
Ruošia Syd. Liet. Klubo Biblioteka ir Tautos Fondo Atstovybė
Minėjimo metu vyks ir spaudos paroda

Birželio 11 d., šešt., 7 val.
Kviečiame visus i
VIŠČIUKŲ IR ŠAMPANO VAKARĄ
Įdomi programa, gera muzika

SKANUS IR PIGUS VALGIS KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 IKI 8 VAL. KLUBO VALGYKLOJE

ŠVEDIŠKAS STALAS — SMORGASBOARD

Kaina tik \$ 2.50. Kviečiame visus atsilankyti

Šviėsa". Ponia M. Zakarauskienė su p. J. Česnaitiu išpildė "Tu ateik į pasimatymą". Moterų kvartetas -

Z. Zakarauskienė, M. Zakarauskienė, B. Gasparonienė ir B. Zakarauskaitė - padainavo kompozitoriaus B. Gorbulskio: "Dar anksti", "Kad vėl tavim tikė-

čiau", "Vakarinė" ir "Žemė gintarinė". Moterų "Trio + 1", susidedas iš p.p. Z. Zakarauskienės, M. Zakarauskienės, p-lės B. Zakarauskaitės ir gitaristės p-lės V. Zakarauskaitės padainavo 3 dainas. Vyrų kvartetas (p.p. S. Daugėla, J. Balčiūnas, J. Česnaitis ir Č. Zakarauskas) dainavo "Klausyk širdies", Bendras vyrų ir moterų oktetas padainavo kompozitoriaus A. Brazinsko "Užstalės daina".

Su didele pagarba

R. Lapinskas
Ap. V-bos sekretorius

PATIKSLINIMAS — CORRECTION

Pereitame M.P. Nr. SBS skelbime įvyko klaida. Skelbta: "The closing date for applications is Friday, 17 February", o turi būti - The closing date for applications is Friday, 17 June 1983.

TAUTOS FONDO SUVAŽIAVIMAS

Tautos Fondo suvažiavimas įvyko New Yorke gegužės 7 d. Suvažiavime dalyvavo 36 asmenys, atstovavę 1064 narius, 88 organizacijas ir VLIKą.

I Tautos Fondo Tarybą išrinkti: J. Bobelis, J. Giedraitis, A. Janačienė, J. Valaitis, L. Grinius, A. Spe-rauskas, I. Banaitienė, A. Firinavičius, A. Vakselis, M. Noreikienė, J. Petrulis ir C. Vilnis. Tarybos pirmininku paliko A. Vakselis ir Valdybos pirm. J. Giedraitis.

PADĖKA

Ilgą laiką neskaitęs Mūsų Pastogės siūnia tokią padėką jam ją užsakiusiam: "Dėkoju gerb. p.p. P. ir M. Sakalauskams už Mūsų Pastogės užsakymą. Labai gera dovana. Šia proga au-koju Mūsų Pastogei \$ 20. Lydią Drešerienė, W.A.

MELBURNE

PAPARČIO ŽIEDO IEŠKANT

Krenta vėjo plėšomi rudens lapai, jų grožis nyksta. Vakarai ilgėja, o su jais nuobodumas didėja. Žiema čia pat.

Sakoma, kad labai retai, bet vis dėlto vieną kartą pražysta ir paparčio žiedas. Jis pražysta tik švento Jono naktį. Ir laimė tam, kas tą žiedą rastų.

Tos laimės bandyti ir nors vieną iš tų niūrių vakarų linksmi praleisti, yra proga per Joninių balių.

Ateiti ir su draugais susitikti, ar savo vardines atšvesti, pašokti ar gražios muzikos pasiklausyti. Muzika gražins jus i greit prabėgusią romantišką jaunystę, jau tuo laiku ieškojusią stebuklingo paparčio žiedo. Primins, kaip nakties tylumoje degė laužas, laumės apie jį šoko, o švento Jono vabalėliai savo žeriniom švieselėm rodė kelią i partyną. Primins, kaip jis ir ji ieškojo tos laimės, to jaunystės džiaugsmo pražydu-siame paparčio žiede.

Ir, pavargę nuo šokių ir saldžių prisiminimų, susėsite prie stalų ir skanios vakarienės.

Vakarienę pajvairinsite vėl šokiais ir pagaliau, kas dar nebus suradęs ir šiame Joninių baliuje paparčio žiedo, galės savo laimę išbandyti loterijoje.

Ateikite visi, kas tik galite. Naudokitės proga šian-dien, nes rytoj jau bus kita diena. Pajvairinkite nors vieną nuobobą vakarą, atsi-radus linksmi progai.

Bilietai nebus brangūs, o pensininkams ir besimokančiam jaunimui dar pigiau.

Atėję tikrai nesigailėsite, nes tas vakaras bus malonus ir, kas žino, gal rasite pa-parčio žiedą.

Žinanti

ATEIKITE VISI!!!

Kviečiame visus atsilankyti i Sporto Klubu VARPO

METINĮ BALIŲ

birželio 4 d. Melb. Lietuvių Namuose 7.30 val. v.

Bus gera muzika — "Shoun and the Fiddler", skani vakarienė ir publikos renkama "Baliaus grožio karalaitė".

Išbandykite laimę loterijoje ir prisidėkite prie geros sportiškos nuotaikos. Nedelsiant stalus užsisakykite pas Raimondą Mucenieką tel. 534 1029 arba Rasą Statkuvienę tel. 857 8502

KAINOS: \$ 10 suaugusiems ir \$ 8 studentams iki 18 m. ir pensininkams

Su Hobarto lietuviais

Pasiruošimas sporto šventei jau įpusėjo: užsaky-tos sportui ir parengimams salės, sustatyta programa. Registracija vyks gruodžio 26 d. Šventę pradėsime pamaldomis šv. Teresės bažnyčioje gruodžio 27 d. 10 val. Moonah priemiestyje. Seks pietūs bažnyčios salėje visiems, o 2 val. vyks šventės atidarymas netoliese krepšinio salėje. 8 val. susipažinimo vakaras lenkų salėje. Iš parengimų numatoma iš-vyka laivu, iešminė ir t.t. Naujų Metų sutikimas vyks Lateare Garden salėje prie pat bažnyčios, kuri talpina 500 ir bus duodama trijų patiekalų vakarienė.

Šventė bus pravesta viso-se sporto šakose ir jau iš-rinkti vadovai: krepšinio ir tinklinio P. Stanwix, stalo teniso A. Andrikonis, lauko teniso R. Share-Krutulytė, šachmatų P. Šiaučiūnas, golfo A. Dilba, squašo J. Dilba, bilijardo A. Kaitinis. Dar nenumatytas plaukimo vado-vas. Trofejomis rūpinsis J. Adickas. Šventės rengimo komitetą sudaro pirm. A. Kantvilas, vicepirmininkai P. Stanwix ir A. Andrikonis. J. Paškevičius rūpinsis ap-gyvendiniu, B. Šikšnius fi-nansais. Klubo adresas: 59 Sixth Ave. W. Moonah, Tas. 7009, tel. (002) 726360. Pirm-ko tel. (002) 236836. Hotelius ir motelius jau da-bar galima užsakyti. Kainos nuo \$ 15 asmeniui.

— ** —

H.E.L.L.P. Komitetas trė-mimų minėjimą ruošia bir-

želio 9 ir 10 d.d. Ketvirta-dienį pietų metu 1-2 val. prie centrinio pašto trys mergi-nos, vilkančios tautiniais drabužiais ir surištom ran-kom, vaizduos pavergtas Lietuvą, Latviją ir Estiją. Jas "saugos" KGB unifor-muotas kareivis. Kiti HELLP nariai dalins lape-lius praeiviams. Penktadienį 5 val. vigilija su uždegtom žvakutėm ir plakatais prie

St. Joseph bažnyčios (Mac-quarie St.). 7.30 val. pamal-dos, kuriose dalyvaus arki-vyskupas G. Young ir kitų religijų atstovai. Po pamal-dų bažnyčios salėje kavutė visiems. Lietuviai prašomi skaitlingai dalyvauti.

— ** —

Teko nugirsti, kad Stasio ir Kristinos Domkų vyriausias sūnus Juozas susižieda-vo su Sabrina Hanlon. Juo-zas anksčiau šoko tautinius šokius ir sportavo. Laimin-gos ateities. J.P.

VISUR VISAIP

ANTRAS POPIEŽIUS?

1978 m. popiežiui Pauliui VI mirus abejotinių teisių vyskupas (sakoma, neteisė-tai konsekrutas) Clemente Dominguez Gomez pasiskel-bė popiežium Gregorium XVII pareikšdamas, kad ne Jonas Paulius II (dabartinis popiežius) esąs teisėtas po-piežius, bet jisai. Meksikoje jis jau konsekravęs eilę vys-kupų ir išventinęs kunigų. Jo teigimu, Roma yra be po-piežiaus ir jis vadovaujas bažnyčiai kaip teisėtas apaštalų sosto įpėdinis.

Romos popiežius; Jonas Paulius II jau du kartus ekskomunikavo arkivysk. Thuc ir visus jo išventintus vyskopus, bet jie nepasi-duoda Romos valiai. Ameri-koje net vienas pranciško-nas lietuvis L. Vėželis Ro-česteryje to antrinio popie-žiaus išventintas i vyskupas.

**

Išsivysčius didžiulei in-fliacijai Argentinoje nuo birželio 1 dienos išleidžiami

nauji pinigai - pezo argenti-no, kur vienas naujasis pe-zas prilygs 10.000 dabarti-nių pezu. Ko vertas dabarti-nis pezas galima spręsti iš to, kad paprasto 6 psl. laik-raštelio i užsienį persiunti-mas kainuodavo apie 10.000 pezu.

ATŠAUKIAMA

Pereitame Mūsų Pastogės Nr. buvo paskelbta Sydne-jaus Apylinkės visuotinis susirinkimas, turėjęs įvykti birželio 19 d. Dėl eilės prie-žasčių numatyto laiku susi-rinkimas atšaukiamas. Nau-ja apylinkės susirinkimo da-ta bus paskelbta vėliau. Syd. Apyl. Valdyba

Kalėjimo viršininkas: — Ir vėl tu čia! Senokai nesi-matėm.

Kalinys: — Taip jau atsi-tiko. Mat, buvau išvykęs atostogu.

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published

by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

P.O. Box 550

Bankstown, N.S.W., 2200

Redaktorius V. Kazokas
Redakcijos adresas: 13 Percy St. Bankstown, N.S.W. 2200
Tel. 709 8395

Redakcija rašinius taisy ir skelbia savo nuožiūra. Už skel-bimų turinį neatsakoma.

Administracijos adresas:
P.O. Box 550 Bankstown 2200
Administracijos tel. 709 4846
Prenumerata:
Australijoje metams \$ 20
Užsienyje paprastu paštu \$ 24
Oro paštu i N. Zelandiją \$ 35
Oro paštu kitur \$ 50

Sportininkų išvyka Amerikon

R. Sidabras

Rodos dar taip neseniai mūsų reprezentantai liejo prakaitą Toronte, I-mose pasaulio išeivijos lietuvių sporto žaidynėse, bet laikas nestovi vietoje, prabėgo tie 5 metai, ir štai vėl suvažiuos lietuviai sportininkai iš visų pasaulio kampų į mūsų išeivijos sostinę Čikagą, kur birželio pabaigoje ir liepos pradžioje įvyks II-tros pasaulio lietuvių Sporto Žaidynės... Tačiau, prieš aprašant šias žaidynes bei gastroles kitose lietuvių kolonijose, labai norėtusi sugrįžti prieš 5 metus į Torontą ir nors trumpai prisiminti I-mąsias, kurias Kanados lietuviai suorganizavo sumaniai ir viskas praėjo labai sklandžiai. Mums jie parodė daug nuoširdumo, paslaugumo, vaišingumo bei dosnumo, o be jų vargu ar mes būtume galėję tose žaidynėse dalyvauti. Mūsų dalyvavimas Toronte taip pat pridavė labai daug svorio, o savo išeiginėm uniformom ne tik kad nustebino kitus sportininkus, bet ir žiūrovus. Esu tikras, tuo mes sugėdinom Š. Amerikos lietuvių sportininkus ir taip pat esu išitikinęs, kad Žaidynių atidarymo ceremonijose Čikagoje pamatysime jau daug gražesnį vaizdą. Mūsų įnašas buvo svarus ir žaidimo arenose ir jei moterų krepšinio rinktinės aukso medaliai buvo pramatyti jau prieš metus, tai M. Talansko auksas 100 m. bėgime, B. Stanwix auksas šuolyje į aukštį jaunių klasėje ir A. Kaitinio auksas B klasės lauko teniso pirmenybėse buvo maloni staigmena mums. Be to 10 kuklesnių spalvų medalių parsivežėm, kurių taip pat niekas lengvai nedalino.

Tačiau labiausiai neišdildomų momentų pateikė vyrų krepšinis, kur matėme tikrai aukštos klasės žaidėjų bei rungtynių. S. Puidokas, J. Šimkus iš Čikagos "Neries", R. Valavičius iš Čikagos "Lituanicos", broliai Rautinšai iš Toronto, jaunas R. Šimkus iš Niujorko, R. Baškauskas iš Bostono, K. Kaseta iš Detroito ir daugiau, kurie metų bėgyje žaidžia už koledžus arba gerai apmokami, aukščiausios klasės Europos komandose. Mūsų vyrai po gana gero pasirodymo pralaimėjo prieš Bostono "Taurą" 61:85, po to laimėjo prieš Londono "Taurą" 72:57, bet pralaimėjo Čikagos "Lituanicai" 58:82 ir iš vyrų krepšinio pirmenybių iškrito. Gerai pasirodė mūsų jaunieji A klasės pirmenybėse, nors ir stokojo ūgio, tačiau iškovojo garbingą 4-tą vietą, įveikdami Detroito "Kovą", Hamiltono "Kovą" ir Toronto "Aušrą". Gaila, tačiau dėl geografinės padėties bei mokslo praktiškai neįmanoma mums nusivežti jaunių rinktinės pilname sąstata, nes gražaus krepšinio prieauglio turime ir mes. Torontas pamėgo australiečius, o mes torontiškius, tai buvo atnaujintos senos draugystės užmegstos naujos..., kur 9 dienos prabėgo lyg neužmirštas sapnas. Įspūdingų momentų netrūko ir kitose sporto šakose ir kas matė moterų stalo tenisą, tai finale "kardus sukryžiuo" abi Toronto "Aušros" žaidė-

jos B. Plučaitė ir G. Neškaitytė, auksą iškovojo Birutė, tačiau jos abi yra vieno nodo pajėgumo ir eilę metų atstovavo Kanadą tarptautiniuose susitikimuose. Sau lygių varžovių neturėjo Klivelando "Žaibo" moterų tinklininkės ir bendrai pasakius herojų, bei gražių rungtynių nestokojo visose sporto šakose. Labai įspūdingai praėjo Dainų Šventė, kai "Klevo Lapo" ledo rutulio stadijoną užpildė virš 16 tūkstančių tautiečių iš visų J.A. V-bių bei viso pasaulio kraštų. O tos vaisės Royal York viešbutyje, kur tokias didžiules sales sausakimšai užpildė lietuviai ir tas praėjo nuotaikingoje atmosferoje, nes kaip malonu buvo pasimatyti su prieteliais po 30 metų. O tas sportininkų priėmimas Lietuvių Namuose, kurį galima pavadinti skruzdelynu, ir tas viskas

praėjo jaukioje ir linksmoje nuotaikoje ir taip pat paliko neišdildomų prisiminimų... Taigi, jau pačios pirmosios Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės pasižymėjo puikia organizacija, žinoma su J.A. V-bių sporto vadovų pagalba, tai Čikagoje tos Žaidynės įvyks dar platesniu mastu, tiek varžybom, tiek ir dalyvių skaičium.

KOKIŲ PERGALIŲ MES SIEKSIME ČIKAGOJE?

VYRŲ KREPŠINIS - tai lyg mūsų tautinis sportas, todėl vyrų pirmenybės visada būna žaidynių dėmesio centru. Čia silpnų komandų nebus, nes Čikagos "Draugas" džiaugiasi, kad į žaidynes pastiprinti "Lituanicos" komandą iš Europos grįžta A. Mažeika ir A. Baris, buvę rinktinės krepšininkai ir jei i-

Krepšinis pasaulyje

Leonas Baltrūnas

Kad nustačius bet kurios sporto šakos pajėgumo lygį, kiekviena tauta ir kiekviena valstybė deda pastangų išskirti jos pajėgiausius sportininkus ir tinkamai juos paruošius, sudaro sąlygas išbandyti jų jėgas su kitų kraštų arba valstybių pajėgiausiais sportininkais. Tokiu būdu prasidėjo tarptautinės, tarpvalstybinės Europos, Azijos ir kitų pasaulio regionų varžybos. Šių visų varžybų kuliminacinis atsisiekimas yra — Olimpiados, kurios pravedamos kas ketveri metai, įvairiose pasaulio vietovėse. Olimpiados yra beveik visų sporto šakų, pasaulio tautų, varžybos. Šalia to, taip pat kas ketveri metai pravedamos atskirų sporto šakų pasaulio pirmenybės.

Prieš antrąjį pasaulinį karą, Lietuvos sportininkai, daugiausiai dalyvaudavo tarptautinėse ir Europos sporto varžybose.

Daugeliui, tikriausiai dar yra atmintyje, Lietuvos krepšinininkų laimėjimai Europos krepšinio pirmenybėse, kur 1937-tais metais Lietuvos krepšininkai laimėjo aukso medalį Rygoje ir 1939-tais metais Kaune, kada pakartotinai Lietuvai buvo iškovota pirmoji vieta ir aukso medalis. Dėka šių dviejų esminių krepšinio laimėjimų, visoje Lietuvoje krepšinis pasidarė lyg ir tautinis sportas, nes nebuvo miesto, valsčiaus ar garsių lietuvių krepšinininkų ir jų pastangomis, dar šiandien Lietuvos vardas garbingai minimas krepšinio istorijoje.

Džiugu, kad ir dabartinėje Lietuvoje krepšinio žaidimas pats populiariausias sportas, ir mūsų krepšininkai yra plačiai žinomi ir gerbiami tiek visoje Sovietų Sąjungoje, tiek ir visame pasaulyje.

JEI NORI, KAD TAVO VAIKAI SKAITYTŲ APIE TAVO ŽINGSNIUS ŠIAME KONTINENTE, PAREMK ALB METRAŠČIO IŠLEIDIMĄ, NES JAME RASITE MŪSŲ BENDRUOMENĖS GYVENIMO IR VEIKLOS PĖDSAKUS.

Kauno Žalgirio krepšinio komanda ir Vilniaus Statyba, jau kelinti metai kaip dalyvauja visos Sąjungos aukštosios lygos krepšinio pirmenybėse ir Kauno Žalgirio krepšininkai jau du kartu laimėjo visos Sąjungos čempionų vardą, o šiais metais, neseniai pasibaigusiose pirmenybėse užėmė pirmaujančią vietą, bet trečiajame finale, užbaigus rungtynes su Maskvos CASK lygiomis, pratešime pralaimėjo dviem taškais ir gavę sidabrinį medalį, turėjo pasitenkinti antrąja vieta. Taigi, Kauno Žalgirio krepšininkai yra antra geriausia krepšinio komanda visoje Sovietų Sąjungoje.

Europos ir pasaulio krepšinio pirmenybėse geriausi Lietuvos krepšininkai kviečiami dalyvauti už Sovietų Sąjungos komandą, nes šiose pirmenybėse Sąjungos atskiros respublikos neatstovaujamos.

Paskutinėse pasaulio krepšinio pirmenybėse Kolumbijoje (1982 m. rugpjūčio mėn.) dalyvavo tik 13 valstybių, kurios buvo laimėjusios savo geografinio regiono finalus: Jugoslavija - 1980-tų metų Europos ir olimpiados laimėtoja ir taip pat 1978 m. Pasaulio krepšinio čempionas; Sovietų Sąjunga - pasaulio vicečempionė; Brazilija - pasaulyje 3-ji vieta; Ispanija - olimpiadoje 4-ta vieta; Čekoslovakija - Europos pirmenybėse 3-čia vieta; Urugvajus - Pietų Amerikos čempionė; Kinija - Azijos čempionė; Australija - Okeanijos čempionė; JAV ir Kanada - Š. Amerikos atstovės; Panama - Centrinės Amerikos atstovė; Dramblio Kaulo Krašto - Afrikos čempionė ir Kolumbija - varžybų šeimininkė. (Italija - olimp. žaid. 2-ji vieta - atsisakė dalyvauti).

jų gretas dar įsijungs koldžo žaidėjas R. Valavičius, tai bus sunkiai įkandamas riešutas. Nelengva įveikti bus ir Toronto "Aušrą", kur žaidžia Kanados rinktinės žaidėjas Leonas Rautinš, Niujorkas su Ričardu Šimkum, o be to pereitų žaidynių nugalėtojai Čikagos "Neries" visuomet gerai pasirodo tokiom progom...

Dabar pasižiūrėkime, kaip tas reikalas atrodo mūsų rinktinėje. Sakysčiau, pilnu sąstatu mums gėdos nebūtų, bet, deja Čikagoje mūsų vy-

rai startuos nepilname sąstata, tad teks pasitenkinti kuklesniais rezultatais. Didžiausia žaidimo našta teks E. Kardui, A. Wiasak iš Geelongo, P. Urnevičiui, J. Ignatavičiui iš Adelaidės, B. Stanwix iš Hobarto, A. Milvydui iš Melbourne. Mūsų silpnybė, tai stoka ūgio, todėl teks išvystyti spartos žaidimą, o pakaito turi ne neblogo, tai jaunieji sydi 3-jiškiai P. Kapočius bei 1-š. Šepokas. Treneris S. Šuta iš Geelongo.

bus daugiau

Šias, devintąsias pasaulio vyrų krepšinio pirmenybes laimėjo Sovietų Sąjungos krepšininkai, kurių pagrindiniame sąstata žaidė trys lietuviai - Sergejus Jovaiša, Valdemaras Chomičius ir Arvydas Sabonis. Visi šie lietuviai yra Kauno Žalgirio komandos žaidėjai. Pirmieji du jau buvo keletą kartų žaidę Europos ir Pasaulio krepšinio pirmenybėse už Sovietų Sąjungą. Įdomu pabrėžti, kad Arvydas Sabonis dabar turi tik 18 metų ir pats jauniausias žaidėjas šiose pasaulio krepšinio pirmenybėse, bet savo sugebėjimais atkreipė viso pasaulio trenerių dėmesį, nes būdamas 2 metų ir 15 cm. ūgio yra labai greitas, vikrus, ištvėrimingas ir techniškai gerai paruoštas žaidėjas.

Mes lietuviai galime didžiuotis, kad dabartinėje pasaulio krepšinio čempionų komandoje yra trys mūsų tautiečiai, apie kuriuos labai gražiai atsiliepė viso pasaulio sportinė spauda.

Kalbant apie tarptautines krepšinio varžybas, tenka prisiminti, kad tokias varžybas tvarko Tarptautinė Krepšinio Federacija, kuriai oficialiai priklauso 150 valstybių krepšinio federacijų. Nors ir olimpinis žaidynių programą krepšinis buvo įtrauktas 1936 m. kada olimpiada įvyko Berlyne ir krepšinio laimėtojai tapo amerikiečiai, kuriems vadovavo mums taip gerai žinomas Pranas Lubinas, pasaulio krepšinio pirmenybės buvo pradėtos tik po II Pasaulinio karo. Pirmosios pasaulio krepšinio pirmenybės įvyko 1950-tais metais Buenos Aires (Argentinoje) ir jų laimėtoju tapo patys rengėjai - 1 - Argentina, 2 - JAV, 3 - Čilė. Toliau, eilės tvarka išvardinsiu kada, kur vyko pirmenybės ir kas jas laimėjo:

1954 - Rio De Žaneire (Brazilija) 1- JAV, 2- Brazilija, 3- Filipinai.

1959 - Santjago (Čilė) 1- Brazilija, 2- JAV, 3- Čilė.

1963 - Rio De Žaneire (Brazilija) 1- Brazilija, 2- Jugoslavija, 3- Sov. Sąjunga.

1967 - Montevideo (Urugvajus) 1- Sov. Sąjunga, 2- Jugoslavija, 3- Brazilija.

1970 - Liubliana (Jugoslavija) 1- Jugoslavija, 2- Brazilija, 3- Sov. Sąjunga.

1974 - Sanchuane (Porto Rika) 1- Sov. Sąjunga, 2- Jugoslavija, 3- JAV.

1978 - Maniloje (Filipinai) 1- Jugoslavija, 2- Sov. Sąjunga, 3- Brazilija.

1982 - Bogotoj, Medeline

ir Burakamange (Kolumbijoje) 1- Sov. Sąjunga, 2- JAV.

Juo toliau, juo daugiau populiarėja krepšinio žaidimas ir jeigu 1949-tais metais, kai Melbourne pirmieji lietuviai sudarė savo krepšinio komandą lengvai pliekdavo australus, tai šiandien, toli gražu, australai pralenkė mūsų sugėbėjimus ir lietuvių krepšininkams sunku bepatekti į australų aukštosios krepšinio klasės kategoriją ir tenka žaisti žemesniuose pogrupuose.

Paskutinių dešimtų metų laikotarpyje pasaulio krepšinis padarė milžinišką pažangą. Stebint televizijoje tarptautines krepšinio varžybas, matome, kad nepaprastai padidėjo žaidimo greitis, dar labiau metimų tikslumas. Jeigu anksčiau rungtynių baigmės rezultatas rodydavo apie 40-50 taškų, tai šiandien per rungtynes jau primeta 100 ir daugiau taškų.

Apgailėtina, kad Australijos lietuvių prarado turėtą susidomėjimą krepšiniu ir, nors ir turime visuose miestuose lietuvių sporto klubus ir jų krepšininkai dalyvauja vietos australų krepšinio pirmenybėse, tai labai retai bematome atsilankantį lietuvių. Tuo tarpu Kaune, per paskutiniąsias Sąjungos krepšinio finalines rungtynes, didžiojoje Kauno krepšinio halėje prisikimšo arti 20.000 žiūrovų ir dar tiek pat liko lauke, negavę bilietų. Nejaugi Australijos lietuviai užmiršo tą gražų krepšinio žaidimą ir neberanda reikalo, bent retkarčiais, ateiti ir palaikyti savųjų žaidžiant tą Lietuvos "tautinį" žaidimą?

Būna ir taip...

Ligonis skundžiasi dešinės kojos skausmais.

— Nieko baisaus, — sako gydytojas: — tai senatvės pažymys.

— Bet mano kairė lygiai tokio pat amžiaus.

Sunkiai sergančio turtuolio giminaičiai susirūpinę klausia gydytojo:

— Daktare, ar yra vilčių? Daktaras: — Visiškai jokių. Tik paprasčiausias persišaldymas.

Pirmoji ir antroji klaida gali būti pateisinama, bet trečioji išperka ir anksčiau padarytas.